

DUHOVNO ŽIVLJENJE

VIDA ESPIRITUAL

LETNIK XXXV

**Ob stoletnici
Baragove
smrti
(1868–1968)**

**ŽIVLJENJSKI PODATKI
IRENEJA FRIDERIKA BARAGA**

1837:

Življenjepis Gospoda Jezusa Kristusa v očipvejščini z naslovom: Jesus Obimadisivin oma akingi; vmes vprašanja in odgovori iz katekizma; delo je izšlo v Parizu. Prav tam je izšlo tudi v otavščini.

1843:

Izšla očipvejska knjiga z nedeljskim listi in evangeliji, med katere je vpletel še druge kratke svetopisemske zgodbe ter dodal 12 pesmi; delo je napisal že pozimi l. 1938/9, a je izšlo šele štiri leta kasneje v zelo lepem tisku brez najmanjšega pogreška pri Blazniku v Ljubljani.

1843:

Izdal Katoliško knjigo pridig, v njej je tudi nekaj njegovih pridig; knjiga je izšla pri Blazniku v Ljubljani.

24. oktobra 1843:

Se preseli na četrto misijonsko postajo v L'Anse, kamor je za nekaj časa že prej prišel spomladi in jeseni leta 1843.

1844:

Zlata jabolka, spisal Baraga še v misijonu sv. Jožefa (v La Pointu) leta 1840; natisnil jo je Jožef Blaznik šele štiri leta kasneje v Ljubljani. Knjiga je doživela štiri močne izdaje.

1846:

Nebeške rože, zadnje Baragovo slovensko delo, ki ga je spisal še v misijonu sv. Jožefa leta 1843; izšlo je v Ljubljani, tiskal Jožef Blaznik, založil pa Janez Klemens.

X X X V

Pred novim potovanjem Pavla VI.

V petih letih papeževanja je Pavel VI. napravil pet zgodovinsko pomembnih potovanj, na šesto pa bo šel v avgustu 1968.

V januarju 1964 je romal v Sveto deželo, v kraje Jezusovega rojstva, skritega življenja, javnega delovanja, smrti, vstajenja in vnebohoda. Namen tega romanja je bila prošnja za uspeh cerkvenega zbora in molitev, da bi bili vsi, ki priznavajo Kristusa: ena čreda in en pastir.

V decembru istega leta je šel v Indijo, na Daljni vzhod, na 38. svetovni evharistični kongres. S tem je hotel ves azijski svet opozoriti na Kristusovo navzočnost v svetem Rešnjem telesu in mu odkriti neusahljive vrelce nadnaravnega življenja in duhovne moči.

V oktobru 1965 se je v New Yorku v Severni Ameriki srečal s predstavniiki Združenih narodov. Njegov govor o miru in o pravični ureditvi sveta je vzbudil svetovno pozornost.

V maju 1967 je šel kot „ponižni in zaupanja polni“ romar v Fatimo. Tu je spet prosil za mir: za mir v Cerkvi in za mir na svetu.

V juliju istega leta je odletel z letalom v Turčijo in sicer v Carigrad in v Efez. V Carigrad, kjer se je sestal s patriarhom Atenagorasom in v Efez, kjer je po izročilu dokončala tek zemeljskega življenja božja Mati Marija.

V avgustu letošnjega leta pa bo papež Pavel VI. odšel v Južno Ameriko, v državo Kolumbijo, da bo prisostvoval zaključku 39. svetovnega evharističnega kongresa in začetku velike konference južnoameriških škofov.

Na evharistični kongres v mesto Bogotá ne gre samo zaradi zunanje slovesnosti, temveč zaradi izpovedi vere v evharistično skrivnost, ki je „spomin na odrešilno Kristusovo trpljenje... resničen čudež zakramentalne Kristusove navzočnosti... in obljuba ponovnega Kristusovega prihoda ob koncu sedanje človeške dobe“.

Upajmo in prosimo, da bi tudi ta pot približala svet Kristusu in Kristusa svetu.

A. S.

Pogledi v na nas usodo

Zloraba dialoga

Druga zmota katoliškega „progresizma“: v svoji naivnosti niti ne opazi, da dialog med katolicizmom in komunizmom, ki sta si popolnoma nasprotna in izključujoča, ni mogoč brez spopada in ta spopad se more končati samo, če se eden od nasprotnikov odreče svojim nazorom in sprejme sovražnikove. Pravilno pravi prej citirani p. Philippe de la Trinité: „Dialogirati z marksizmom pomeni dolžnost borbe z njim.“

Isti raziskovavec opozarja še na to, da si kriv velikega greha (opustitve), ako z marksisti postopaš tako kot z ateisti, ki si pošteno prizadevajo za izboljšanje socialnega položaja. Če bi bili komunisti take vrste brezbožci, bi priznali vsaj načela naravnega pra-

va, bi ne odklanjali lojalnega sodelovanja s Cerkvijo in civilnimi oblastmi za izboljšanje gospodarskih in kulturnih razmer, bi verjeli priznali svobodo izpovedovanja in delovanja. A v tem primeru ne bi bili več marksisti. Takj kot so, pa so „dialog“ privzeli kot važno orodje svoje pridobivalne, propagandistične, zastrupljajoče in rušilne akcije, pa naj pripadajo obravnavani predmeti kateremu koli področju. Tržaška revija Most je prinesla izvlečke iz dialogov med marksisti in kristjani v Marijanskih Laznih. Vtis je porazen. Pokloni sem in tja, rahla priznanja lastne krivde in pretiravanja tu in tam, odkrivanje še ne zadostno preštudiranih problemov in vse posrebreno s tančico upanja na vedno globlje razumevanje in sporazumevanje.

Kakšen nesmisel! Pred leti sem opozoril, da se komunizem suče na drugi ravni kot krščanstvo in kot normalno človeško mišljenje, vrednotenje, čustvovanje in delovanje. Dialogi skačejo preko tega in sofistično predpostavljajo, da gre za ljudi in za pojme na isti ravni. Prav to je ena izmed namer komunistične taktike: doseči med udeleženci dialoga in med opazovalci vtis relativnosti. Objektivne resnice, ki jih bolj ali manj spretno zastopajo katoliški govorniki, dobe videz iste cene kot „resnice“, kot jih ponujajo marksisti. Dobri nameni enih naj se zde enake vrednosti kot nameni drugih. (Če je kdo iz nastopajočih

komunistov osebno iskren in dobro misleč, to ne spremeni položaja. Važno je, da pomaga zavarajočemu načrtu svojih vodnikov.)

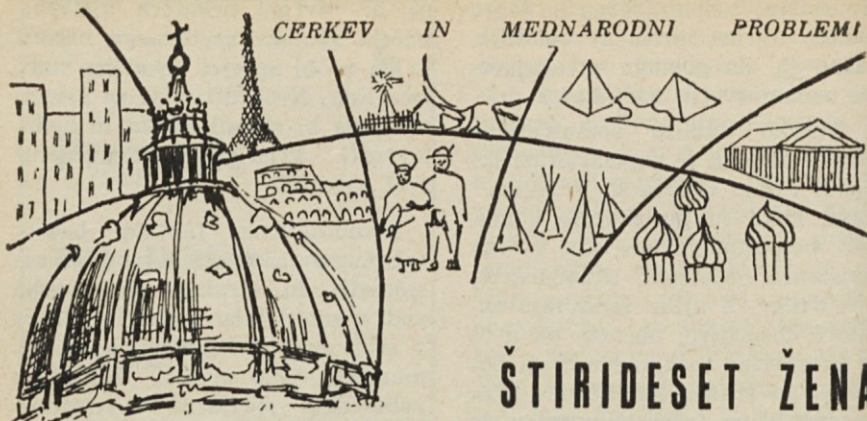
Tehno analizo komunistične taktike dialoga je napisal brazilski mislec Plinio Corrêa de Oliveira.*

Kaže, kako se poslužujejo komunisti besed-talismanov, kot so koeksistenca, irenizem, ekumenizem, mir, dialog. Z njimi izrabljajo nekatere občutljive, obenem pa druge brezbrizne točke ne zadosti poučenih in trdnih katoličanov. Tak občutljiva točka v verniku je lahko razvnetost nad socialnimi krivicami, strah pred revolucijo, pred atomsko vojno; prizadetost zaradi dušne nevarnosti teh, ki se motijo, in želja, da jim nujno pomaga; slutnja ali celo prepričanje o zmagi marksizma po celem svetu. Obenem je tak katoličan za druga dejstva neobčutljiv in brezbrizen. Na socialnem področju npr. ga ne gane uničevanje osebnih, družinskih, narodnih pravic niti na Zahodu niti v deželah pod komunistično tiranijo. Ne pomisli, da je revolucija zlo predvsem zaradi svojih krivičnih ciljev in da je nesmiselno, če ji hočeš uiti s tem, da od zgoraj vsiljuješ „reforme“, ki jih revolucionarji hočejo doseči. Nima pomislekov, da

ne bi zavrgel nekatera bistvena načela svojega svetovnega nazora in da ne bi sprejel nekatera marksistična. Neobčutljiv je za nevarnost, da bi zaradi molka in nedelavnosti kristjanov komunizem svet zavojščil.

Komunistična taktika besed-talismanov izkorišča to prepletanje simpatij in strahu, da človeka vodi v smeri relativizma in vprega v svoje načrte. Rezultati so za komunizem silno ugodni. Kadar se sobesednik sprijazni z relativizmom, je to že podzavesten (ali celo zavesten) prelom z vero in njenimi absolutnimi resnicami; duša takega človeka se je oropala obrambe pred ateizmom. Ako tako preparirana žrtev sprejme še dialektično (hegeljansko) metodo, ki je podlaga marksističnega umovanja, je že stopila na most, ki drži v komunistični tabor. Irenistično uglaseni dialog votli versko prepričanje in seka rane duhovnemu življenju. Tako zapade žrtev zmedi, se vedno bolj ogreva za dialektični materializem in lahko pade v plen komunizmu. Človek, ki mu komunisti izražajo simpatijo, bi se moral zdrzniti in strezniti. Zakaj partija nikoli ne sprejema naklonjene koeksistence s človekom, ki je zasidran v resnici in dobroti kot absolutnih vrednotah; pač pa se smuka okrog kristjana, ki po marksistični dialektiki pričuje sintezo med svojo tezo in komunistično antitezo.

* Neopazni ideološki prenos in dialog. Najnovejši komunistični strahom za zavzetje svetovnega mnenja. (Španski prevod: Tránsito ideológico y diálogo, Buenos Aires, 1966.)

ŠTIRIDESET ŽENA

Mednarodno razmerje se kar sproti bogati z dosežki naglo se razvijajočega kulturnega in splošno civilizacijskega delovanja in ustvarjanja. Pred kratkim smo doživeli podpis mednarodne pogodbe o uporabi jedrne energije. Glavni velesili, posetniki tega stranskega sredstva za razdejanje, pa tudi za napredek človeštva, sta po dolgih posvetih v Ženevi izdelali in skupno predložili Organizaciji Združenih narodov v podpis vsem članicam to pogodbo. Seveda dogovor ni popolen in se mnogo držav upira njegovi vsebini, vendar je že velika večina članic OZN izrazila zadovoljstvo nad verjetno najpomembnejšim dogodkom v dobi po letu 1945. Sedaj se je bati tega, da bi obe velesili: Združene države in Sovjetska zveza ne znali preprečiti nevarne igre, ki je že v teku... Vsi so bili po podpisu povabljeni na podpis in podpisale bi rade tudi države, ki niso čla-

nice Organizacije združenih narodov. Podpis je res vsem odprt, toda na najbolj nevarnem področju svetovne politike, v sredini Evrope, kjer je Nemčija razdeljena na dve državni enoti, pa je bila v mednarodnem življenju doslej priznavana samo Zvezna republika zahodne Nemčije kot edina nemška država, se je vrnila huda razprtija zaradi podpisa, ki bi ga naj na to pogodbo postavila vzhodna nemška republika, ki ima svojo vlado v Pankowu pri Berlinu. Ta tudi sedaj želi podpisati pogodbo, vendar terja, da jo mora kot samostojno republiko priznati pred podpisom tudi Zvezna republika zahodne Nemčije, kar bi pa pomenilo končno razdelitev nemškega ozemlja na dve državni enoti, čeprav pa Zahodna Nemčija nikdar ne bi mogla priznati, ker bi se s tem razdelitev Nemčije za vedno zapečatila.

NOVI OKVIRI

Takšne težave niso nič novega. Vedno jih je bilo mnogo, ko so države sklepale mednarodne dogovore enake narave. Sredi preteklega stoletja, okrog 1850 in kasneje, je bila med evropskimi državami podpisana cela vrsta pogodb za primer novih vojska. Ženeva je že tedaj postala središče za pripravo raznih konvencij, kako lajšati trpljenje žrtev nesrečnih vojnih konfliktov. Vsi državniki so po končanih vojskah mislili, da je bila

tista vojska zadnja, toda že nekaj let ali celo samo nekaj mesecev pozneje je izbruhnil nov vojni konflikt. Zato so diplomatski zastopniki raznih držav prihajali na zasedanja v Ženevo in tam pripravljali pogodbe za zaščito vojnih ujetnikov, za spoštovanje nevtralnih držav in gotovo je bila najpomembnejša konvencija o pomoči ranjencem in ostalim žrtvam vojskovanja. Od tedaj ureja njihov položaj mednarodni dogovor o Rdečem križu. Pogodba je postala tako popularna, da so jo uvedle in priznale kot veljavno tudi države, ki znamenje križa ne prenesejo

Zaradi lakote
izmučena
telesa —
v Indiji.
Tu in v
Vietnamu in
v svetu bi
bilo potrebno
štiridesetkrat
štirideset
žena,
ki poznajo
diplomacijo
srca!

(npr. muslimani, ki so namesto križa naslikali znamenje zelenega polmeseca na kraje in edinice, kjer je delovala postojanka za pomoč ranjencem in žrtvam pravkar prestalih bitk ali spopadov).

Vse te dogovore so potem izpolnjevali, še posebej po obeh haških mirovnih konferencah. Dasi kot svobodna država Sv. Stolica ni bila povabljena na takšne konference, je vendar vse dogovore pod-

pisala. Kako je znala urediti nujno pomoč beguncem po drugi svetovni vojni, je bilo najbolj vidno med begunci - razseljenci, kjer so bili tudi slovenski begunci, saj je po celi Italiji glavno skrb zanje prevzela Assistenza Pontificia.

VPLIVI KONCILA

Po letu 1965 se je v svetu marsikaj spremenilo. Kar čez noč, bi se moglo reči, se je na vse strani razlilo novo pojmovanje občestvenosti, skoraj ni več velesile ali države na svetu, ki bi se mogla temu valovanju izogniti. Občestvo je postalo mogočen pojem tudi v mednarodni politiki, mogli bi celo reči, da je sodobno občestveno čustvovanje mnogokatero priprave ali raziskovanja teoretikov mednarodnega prava prehitelo. Vkljub vsemu napredku, tudi koncila, pa so nove rane človeštva ponekod odprle do groznih globin trpljenja in nesreče. Med take največje sodobne nesreče spada pač nesrečna vojna v Vietnamu. Pravne osnove tamošnjega konflikta so zelo zapletene, v bistvu pa se tam razvija že konflikt, ki je hkrati vojskovanje in hkrati revolucija. Najbrž tam ni točno znano, kako se naj izvajajo razne mednarodne konvencije o pomoči ranjencem, ujetnikom in civilnim žrtvam, delo Rdečega križa je skorajda onemogočeno.

General Westmoreland, poveljnik ameriške vojske v Vietnamu

Brali smo dovolj poročil, kako se je zlasti v prvih mesecih dogajalo ujetnikom. Še danes prodirajo v svet popisi strašnih usod in avantur raznih pripadnikov oboroženih sil, ki so tam vpletene v konflikt. Rdeči križ je mogel nostopati le redko, ali pa sploh ne, ker severni Vietnam pogodbe o nje-govi pomoči ni podpisal.

Toda včasih pove človeško srce več kot pisana beseda!

Nikdo še ni točno ugotovil, kako se je zgodilo! Bojišča med severnimi in južnimi nasprotniki so bila polna ranjencev ali umirajočih! Kdo naj jim pomaga? Ena stran je imela oddelke Rdečega križa, toda niso smeli na pomoč z bolniškimi znaki na rokah, ker druga stran njihove nedotakljivosti ni priznavala in jih je ubijala. Sle-herna pomoč je potem število žrtev samo povečavala. Po drugi poti so po dolgem času dosegli nekaj olajšav za ujetnike; toda pred tem so že mnogi ujetniki segali po samomorilnih sredstvih v strahu pred mučenji...

Kaj se je zgodilo! Rodilo se je med ženami... Neka pogumna žena je izbrala štirideset žena in deklet, ki so se odločile pomagati žrtvam, samo pomagati, ker ženske na splošno še niso nikjer vključene v redne vojne oddelke. Po pogajanjih so na obeh straneh dose-

gle pristanek: na višku bitke bo poveljnica ženskega oddelka dala znak s piščalko: *mírujte*, da pobere-mo z bojišča ranjene in umirajoče... Obe strani sta pristali na to pomoč in tako že mesece in mesece skupina štiridesetih žena in deklet opravlja samaritansko delo brez slehernih predhodnih določb v raznih pogodbah ali zakonitih dogovorih.

Imena žena in deklet niso znana in tudi najbrž nikdar ne bodo. Tudi ne bo objavljeno, kakšni veri ali narodnostni skupini žene in dekleta pripadajo. Na pot splošno človečanskega usmiljenja jih je privedel samo duh splošnega občestvenega vrednotenja vsega, kar se dogaja po svetu in sicer v smislu idej, sproženih na koncilu.

Ni nujno, da bi bilo vse to plod koncila, eno pa drži, da je po njem poudarjena vrednost in novo poj-mevanje človeškega dostojanstva privedlo na bojišče te žene in ta dekleta, šibke le po svoji naravi, toda velike po vsebini in namenu.

Po svoje je taka spontanost nekaj popolnoma novega v mednarodnem razmerju. Verjetno je ne bi bilo, če človeštvo danes ne bi tako verovalo v občečloveško pove-zanost vsega občestva narodov. Vrednost je pa v tem, da je izmed vseh diplomacij še vedno najmočnejša *diplomacija srca*.

Ruda Jurčec

Cerkev zaupa svetu

Danes ne velja očitek, ki se je včasih slišal na račun Cerkve: da v svojem pretiranem supernaturalizmu kar prezira vse naravno in ga predstavlja v skrajno pesimistični luči; da je nazorsko zastarela in okorelo navezana na stare predstave o svetu ter nezaupna do moderne znanosti; da vernike trga iz sveta, ker vidi zanje v njem samo škodo; da za drugače misleče pozna le obsodbo in povsod vidi le slabo voljo ter neiskrenost in ni pripravljena poslušati nobenih njihovih razlogov. Cerkvi se v tem očita nek splošen temni pesimizem.

Za Cerkev II. vatikanskega koncila pa je v resnici, ob vsem realističnem gledanju na svet, ki ne more iti mimo temnih in skrb vzbujujočih strani današnjega življenja, vendar značilen nek svetel optimizem.

OPTIMIZEM

Zadnji koncil preveva duh papeža Janeza XXIII., ki je duh optimizma. Ta optimizem izvira iz pravega krščanskega čutenja, ki ga je v toliki meri izžareval ta papež. Izvira iz ljubezni, „ki vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša“ (1 Kor 13, 7), izvira iz vere v božjo previdnost, ki vedno ljubeče čuva nad svetom.

Optimizem in pozitivno metodo zadnjega koncila lepo označi papež Pavel VI. v nagovoru ob koncilu: „In kaj je videl koncil v človeštvu, ki ga je proučeval v božji luči? Znova je ugotovil večno dvojno fiziognomijo človeštva: bedo in veličino človeka, njegovo resnično, globoko in samo v sebi neozdravljivo zlo, pa tudi dobro v njem, ki kljub vsemu vedno naprej živi in blesti v skrivnostni lepoti in nepremagljivi vzvišenosti. A moramo priznati, da se je ta koncil pomudil bolj ob ugodnem kot neugodnem gledanju na človeka. Njegovo stališče je bilo zelo zavestno optimistično. S koncila je zavel nasproti modernemu svetu val naklonjenosti in občudovanja. Je tudi obsodil zmote, vsekakor, ker to zahteva nič manj ljubezen kot resnica; t. da osebam velja le njegovo vabilo, spoštovanje in ljubezen. Koncil sodobnemu svetu namesto moreče diagnoze nudi razveseljive zdravilne pomočke, namesto zapovedi pogube vesti upa-

nja. Svetne vrednote ne le spoštuje, marveč počasti, podpira vztrajne napore sveta, očiščuje in blagoslavlja njegova prizadevanja.

Ta optimizem ne velja le ob pogledu na svet, ampak najprej ob pogledu na življenje v Cerkvi sami.

ZNOTRAJ CERKVE

Svež, nov optimizem je zavel s koncila zlasti v gledanju na laike ter njihov pomen in poslanstvo v Cerkvi.

Laiki niso v božjem ljudstvu Cerkve nekaj postranskega in malo važnega, bolj kot neko breme Cerkvi, ki ne bi imeli kaj govoriti in delati v Cerkvi in jim tudi ne bi bilo dosti zaupati v življenju Cerkve.

Tudi oni so pravi del Cerkve, božjega ljudstva. To ljudstvo, ki ga preveva Kristusovo življenje, je vse deležno trojnega Kristusovega poslanstva: duhovniškega, kraljevskega in preroškega. To velja tudi za laike. So sveti in poklicani k svetosti in jo z božjo milostjo tudi morejo doseči. Velja prav tako tudi za zakonske, ki tudi morejo z nedeljenim srcem Bogu služiti. Poslanstvo laikov v Cerkvi je veliko in njihovega dela pri oznanjanju Kristusa v svetu nihče ne more nadomestiti. Zato so tudi vredni zaupanja in imajo tudi svojo besedo v Cerkvi in jih duhovniki morajo upoštevati in jim zaupati (prim. Dog. konst. v Cerkvi, 30—42).

POGLED NA SVET

Koncil optimistično predstavlja človeka tudi v njegovi svetli luči: njegov vzvišeno poslanstvo, plemenita teženja, dosežke njegovih sposobnosti v pridobitvah današnjega napredka. Ob pogledu na bodočnost spominja na lepe možnosti, ki se človeku kljub današnjemu kritičnemu položaju odpirajo. Tako pričakuje za bodočnost, da „bodo ob potrebni pomoči bo-

Msgr. Terence James Cooke (47 let), novi nadškof v New Yorku, tu je preživel vsa leta duhovništva

žje milosti nastopili res novi ljudje in graditelji novega človeštva“ (Pastor, konst. o Cerkvi v sed. svetu, 30).

Koncil govori o novem humanizmu, ki nastaja: „Po vsem svetu bolj in bolj raste čut za samostojnost in hkrati za odgovornost; to pa je za duhovno in нравno zrelost človeškega rodu kar največjega pomena. To nam postane še bolj jasno, če si predočimo dejstvo zedinjevanja (unifikacije) sveta in nam naložen nalog, da gradimo boljši svet v resnici in pravičnosti. Tako smo priče porajanja novega humanizma, v katerem človeka opredeljujemo predvsem po njegovi odgovornosti nasproti bratom in nasproti zgodovini“ (Pastoralna konst. o Cerkvi v sedanjem svetu, 55).

Koncil posebno ceni in z zadovoljenjem kaže na verske vrednote, ki jih vidi tudi drugod; tako zlasti pri ločenih kristjanih (Odlök o ekumenizmu), pri Judih in pri drugih nekrščanskih verstvih (Izjava o razmerju Cerkve do nekrščanskih verstev); da, v vsem človeštvu in njegovi zgodovini vidi skrivnostno božje delovanje, ki človeštvo ljubeznivo vodi h Kristusu; v „verskih in naravnih izročilih“ tudi poganskih narodov moremo „veselo in spoštljivo odkrivati skrita semena Besede“ (Odlök o misijonski dejavnosti Cerkve 11).

Tako ima tudi glode zveličanja nekristjanov izjavo, ki vliva upanje: „Ker je namreč Kristus za vse umrl in ker je poslednji člo-

vekov poklic v resnici samo eden, to se pravi božji, moramo biti prepričani, da Sveti Duh na način, ki je znan Bogu, vsem ljudem podarja možnost, da se pridružijo velikonočni skrivnosti“ (Cerkev v sed. svetu, 22).

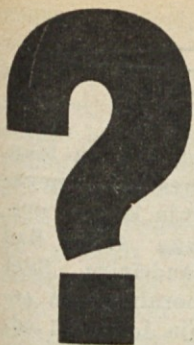
Koncil mimogrede res obsodi moderni ateizem, ki ga prej kratko in jasno označuje: „Cerkev, zvesta tako Bogu kakor ljudem, ne more odstopiti od tega, da ne bi obžalovaje z vso odločnostjo, s katero je to delala že v preteklosti, odklanjala tistih pogubnih nauk in dejanj, ki nasprotujejo razumu in skupnemu človeškemu izkustvu ter človeka oropajo njegove prirojene veličine“ (Cerkev v sedanjem svetu, 21). A še ob tem koncil naprej ugotavlja, da Cerkev zanimajo skriti vzroki in zdravilo proti temu zlu.

Optimizem koncila gre tako daleč, da celo v preganjanju, ki ga je Cerkev deležna od nasprotnikov, misli na korist, ki ga od tega ima: „Cerkev priznava, da je celo iz nasprotovanja tistih, ki so ji sovražni ali jo preganjajo, prejela in more prejeti mnogo uslug“ (Cerkev v sedanjem svetu, 44).

Kljub vsej temi danes v svetu je krščanstvu optimizem bistven, ker je religija ljubezni in vere v božjo previdnost.

Če imamo pravega duha, tega optimizma tudi mi kljub vsemu nikdar ne smemo izgubiti.

Dr. Fr. Gnidovec

Vprasu**jete** -

Odgovar**jamo**

1. Sem stara 16. let. Bila sem vzgojena v zelo dobri krščanski družini. Pred kratkim sem prvič plesala. Bilo mi je všeč. Zraven sem pa le imela občutek, kot da bi bilo Bogu bolj všeč, če ne bi tega napravila. Ker se mi bo še večkrat ponudila priložnost za ples, vprašujem, če smem 'mirne vesti' plesati?

Vidiš, s plesom je tako kot z mnogimi drugimi reči v našem življenju. Lahko je dober, lahko slab. Od Tebe odvisi, kaj bo zate. Ples je po svoji naravi nekaj indiferentnega, ne dobrega, ne slabega. Seveda tu mislim na navadne, dostojne plesse, take kakršne plešejo v poštenih družbah. So tudi plesi, zlasti nekateri moderni, ki so že sami na sebi moralno slabi, bodisi zaradi obleke, bodisi zaradi kretenj in gibov. O teh ne mislim s teboj govoriti, ker upam, da Ti že privzgojeni čut sramežljivosti in poštenosti pove, da so nekaj slabega in sem zato tudi prepričan, da se jih boš že od daleč o-

gibala. O drugih indiferentnih plesih pa torej velja, da bodo zate to, kar boš iz njih naredila. Lahko jih uporabiš za to, da pri njih iščeš bližnje priložnosti za greh, ali pa v svojem partnerju vzbujaš ali vsaj pripuščaš stvari, ki žalijo poštenost. Tvoja pravilno vzgojena vest, in vsaj nekoliko poznanje moške občutljivosti v tem pogledu, Ti bosta največkrat dosti jasno povedala, da v takem primeru ne smeš plesati. Lahko pa ti je ples le to, kar mora vsakemu poštenemu fantu in dekletu biti, namreč priložnost za pošteno razvedrilo in poglobljanje prijateljskih odnosov. V takem primeru pa le pleši. Tako vidiš, da nimam proti poštenemu plesu ničesar, da le seveda ne narediš iz plesa svojega edinega in nepogrešljivega razvedrila. To bi bilo pač neumestno pretiravanje.

2. Ali lahko za kakšno stvar kar naprej molim, dokler je ne dosežem, ali pa je treba po nekem času z njo prenehati, ker me Bog pač noče uslišati. Po drugi strani pa tudi, ali ni brezsmiselna vsaka molitev, saj se bo končno le to zgodilo, kar Bog hoče?

Molitev je najmočnejša sila, ki jo je Bog dal človeku na razpolago, in hoče, da jo uporabljamo. Veliko je reči, ki nam jih Bog da, ne da bi ga zanje prosili. So pa spet druge, ki nam jih da le, če zanje prosimo. Vendar moramo vedeti, da ni glavni namen molitve, da izprosimo od Boga, kar hočemo, kot da bi mogli ukloniti božjo voljo. Molitev je predvsem zato, da uklonimo svojo voljo božji

PAVEL CLAUDEL

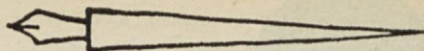
(Glavarju katoliškega simbolizma ob stoletnici rojstva).

Značaj francoske književnosti XIX. stoletja bistveno določuje duh razkroja in pesimizma. Pozitivistična filozofija, katero je Comte sklopil v znanstveni sistem, je dala duhovno podlago Tainu, pri katerem se je pozitivizem stajil z naravoslovjem, čigar zakone so uporabljali tudi pri duševnem ustvarjanju...

Zlo in čednost sta plod kot "vitrjol in sladkor". S Tainovim najbolj učljivim učencem, E. Zolajem,

volji. Vsaka molitev, zlasti, ko gre za časne dobrine, pri katerih nikdar ne vemo, če so koristne za naše zvelečanje, moramo prositi pogojno: 'če je taka božja volja'. — Nobenega roka ni za uslišanje naših molitev. Za nekatere milosti moramo moliti vse življenje in jih bo Bog uslišal šele ob naši smrti, npr. prav milost vztrajnosti do konca ali kar je isto, milost srečne smrti. Te milosti si ne moremo zaslužiti, lahko jo samo izprosimo, to pa gotovo, a le z molitvijo, ki mora trajati vse naše življenje. Za časne dobrine pa smemo moliti toliko časa, dokler ne spoznamo, da nam jih Bog ne mara dati, ker bi bilo v naše slabo ali pa ker ne bi bile v skladu z njegovo božjo previdnostjo.

AKu

pa že stojimo sredi tistega toka, ki vse navdušeno hvalisanje negativnih strani življenja končno prekorači do izrednega studa nad življenjem pri Baudelairu. Svet brez Boga, brez moralnega in estetskega vrednotenja je moral odpraviti prepad med človekom in stvarmi, ki kot "Gouffre" (žrelo) čudno straši po Baudelairovih verzih.

Grabljenje po najglobljih globinah človeške izprijenosti postane stud. P. Verlaine je že dosegel eno točko duševne izčrpanosti, ki pušča odprti dve poti: popolna dekadenca ali zopetna poživitev po veri... Pri neki božični maši v Notre-Dame v Parizu je velikega pesnika, kot Pavla — zadela milost — nenadoma se je odprlo njegovo srce veri, ki mu je odtlej postala smisel in vsebina njegovih del: PAVEL CLAUDEL.

Pesnik in diplomat se v Claudelu družita v dopolnjujočo in požvljajočo enoto. Od 1893—1935 je bil pesnik v diplomatski službi, ki ga je peljala na Kitajsko, Japonsko, obe Ameriki, Nemčijo. Njegovim stvarmi tako udomačenim očem se je odprlo vse bogastvo zemlje in njega lepota se zrcali v njegovih spisih. Mnogolični pojavi narave mu pa niso predmet občudovanja in pretirane opojnosti; pri njem si lepota privzame apologetičen

značaj. Najvišjo nalogo pesnika vidi v tem, da s posvečenimi romami stvarstvo pelje nazaj k njegovi viru, k Bogu. Rajska združitev stvari in stvarnika se uresniči s pomočjo omiloščenega umetnika, ki kot duhovniški posredovalec stoji med Bogom in svetom. Iz tega globoko verskega odnosa do stvari izhaja novo zadržanje do njih. Vse kar je nesmiselnega v mehanističnem svetu, ki je ta notranji odnos razkrojil v zbegano zdihovanje obupa, je premagano, ko se ljubeče skloni k stvari. Pot do tega odnosa pelje skozi vice trpljenja in strasti; v notranjem boju mora človek premagati zabavo, da postane vreden velikega božjega veselja.

Duševni boj med milostjo in strastjo je osrednje doživetje moža Pavla Claudela in najkrepkejša gonilna sila njegove dramatike. Claudelova krščanska drama stoji visoko nad Corneillom in Racinom; moremo jo pa primerjati z Dantejem in velikimi Španci. Krščanski človek stalno stoji pred notranjo odločitvijo, vse njegovo življenje je stalno — za in proti — Kristusu. Iz tega dramatičnega doživljanja krščanstva Claudel oblikuje svoje književno delo. E. R. Curtius imenuje Claudela — Znočnik Duha —. Njegovo delo je za res hrana notranjega življenja, ki zahteva, da se človek popolnoma vda, še več, da se obrne k Bogu.

Vpliv Pavla Claudela na francosko književnost in preko nje na ves romanski, anglosahonski in

neumški svet je bil velikanski. Predvsem pa privlačuje mladino, ki se bori za nove vrednote; tista mladina, ki Pavla Claudela imenuje "Dobo Junaštva, ne Zabave". Žeja po gotovosti v času, ko je vse postalo vprašanje, se ugasi v notranji moči vere, ki poživljajoče in dvigajoče premaguje brezmočni pesimizem razduhovljenega svetovnega mehanizma. To veliko silo je Claudel prvič začutil v notredamski cerkvi v Parizu, ko ga je občutek večnega detinstva božjega prevzel. Iz njega je zgradil svoje veliko delo, katerega ne moremo samo brati, ampak ga izbojevati, zaslužiti, saj Pavel Claudel je brezdvomno največji lirčni talent tudi današnje Francije in kot tak je neumrljiv.

Dr. Julija Payman

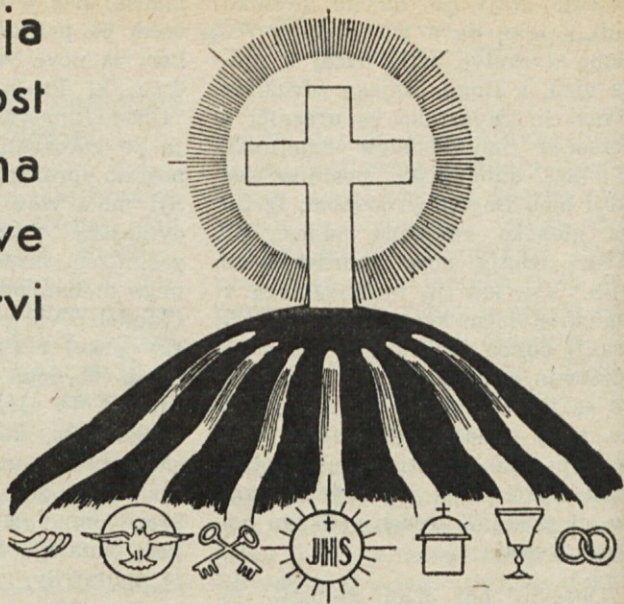
MOLITVENI NAMEN

Splošni: za primerno rešitev dušnopastirskih vprašanj o delu med turisti.

Misijski: za učinkovito rešitev vprašanja beguncev iz Azije in Afrike.

Za domovino: da bi Slovenija za gospodarske koristi turizma ne prodajala svoje časti in zametavala duhovnih zakladov krščanskega življenja v turističnih krajih.

Moja
milost
je cena
njegove
krvi

Leto vere, ki ga je razglasil papež Pavel VI za 1900 letnico mučeniške smrti svetih apostolov Petra in Pavla, smo z letošnjim njunim praznikom zaključili. Namen tega spominskega leta je bil poglobitev v verske resnice in poživitev verskega življenja vseh udov Cerkve. Storilo se je v tem letu marsikaj dobrega po vsem katoliškem svetu. Sam sveti oče je v svojih avdijencah mnogo govoril o veri, o njeni vsebini, njeni važnosti in njenemu pomenu za naše življenje. Naj bi se res vsak kristjan zavedal, da mora živeti iz vere (Rim. 1, 17). Le tako bo naše življenje usmerjeno v večno življenje. Brez trdne in žive vere je zveličanje nemogoče: „Kdor bo veroval,

bo zveličan. Kdor ne bo veroval, bo pogubljen“ (Mr 16, 16).

V naši reviji smo razmišljali v šestih številkah tega letnika o najstarejši veroizpovedi, ki je apostolska vera. V prejšnji obliki so bili razloženi in utemeljeni prvi štirje členi te častitljive molitve, kjer so podani temelji naše vere v Boga, vsemogočnega Stvarnika nebes in zemlje in v Jezusa Kristusa, njegovega edinega Sina, ki se je učlovečil in nas s svojo smrtjo na križu odrešil.

Ker se je leto vere zaključilo, bi tudi v naši reviji lahko zaključili nalogo nadaljnjih členov apostolske vere, zlasti še, ker se v njih leti za letom pridiga ob tozadevnih praznikih in se je tudi o mnogih

teh verskih resnicah v naši reviji že ponovno pisalo.

Je pa v zakladu vere, po Jezusu in apostolih izročeni v varstvo sveti Cerkvi, mnogo resnic, o katerih se zaradi njih skrivnostne in težje umljive vsebine bolj redko govori, pa so vendar za naše življenje iz vere zelo važne: je to krščanski nauk o milosti. In ker je treba krščansko vero poglobljati in poživljati vsak dan in nam je za to potrebna prav milost blžja, ki nam jo je Kristus s svojo krvavo žrtvijo na križu zaslužil, bom skušal pisati v nadaljnjih številkah tega letnika, kar mogoče preprosto prav o božji milosti, tem predragocenem sadu Kristusove Rešnje Krvi, ki ji je posvečen mesec julij.

KAJ JE MILOST?

V najvišjem pomenu razumemo v veri pod besedo milost vsak božji dar, tako naravnega kot nadnaravnega reda, ki ga Bog v svoji dobroti človeku nakloni. V tem smislu si za praznike in spominke dni voščimo polnost milosti in blagoslova za dušo in telo. Milost torej v tem smislu izraža vso božjo ljubezen in dobroto, s katero se Bog sklanja k ljudem.

V ožjem, teološkem smislu pa beseda milost pomeni nekaj prav posebnega, izrednega, nadnaravnega, ki presega vse človeške moči, možnosti in naravne vrednote: je dar, ki ga Bog človeku podeli z ozirom na nadnaravno živ-

ljenje duše, po katerem se z Bogom združimo v življenjsko skupnost in postanemo božji otroci.

Milost je torej nadnaravni božji dar, ki ga Bog zaradi zaslužnja Jezusa Kristusa podari ljudem iz čiste in popolnoma svobodne dobrote. Kot že beseda dar pove, je milost nezaslužena, noben človek je ne more zaslužiti, nihče je ne more zahtevati. Ako bi bilo drugače, bi milost pač ne bila, ampak dolžno plačilo, dolžna pomoč. Po nauku vere pa je milost prostovoljni božji dar.

So ljudje, ki pravijo, da si lahko v vsem sami pomagajo, da torej ne potrebujejo od Boga nobenih milosti. Tisti, ki tako mislijo in govorijo, pozabljajo, da človek do Boga ni v enakopravnem razmerju. Vsak človek lahko zavrne dar, ki mu ga ponuja njegov bližnji. Z ozirom na Boga pa se moramo zavedati vsi, da smo vse prejeli iz njegovih stvariteljskih rok, da nas le Bog vzdržuje in ohranja in nas le on vodi skozi življenje. Stvari božje smo in le v priznanju te naše popolne odvisnosti od Boga je naše življenje postavljeno na pravo podlago. Kdor torej prevzetno zavrača božjo milost greši ne le proti Bogu, ampak tudi proti samemu sebi.

Milost je lepota. Ničesar ni v ustvarjenem svetu, kar bi se moglo primerjati z neustvarjeno lepoto božjo. Vse, kar je lepega v stvarstvu, je le slaboten odsev večne božje lepote. Ta božja lepota pa postane naš delež po milosti, po

kateri postanemo resnično Bogu podobni. V tem smislu moramo umeti izjave svetnikov, ki pravijo, da bi vsa zemeljska lepota obledela, ako bi nam bilo dano videti človeško dušo, ožarjeno z žarki posvečujoče milosti.

Milost je tudi življenje in to večno življenje. Vsi smo na življenje navezani, vsi ga ljubimo, življenje je za človeka najvišja zemeljska dobrina. Lahko sicer nastopijo razmere, ko se človeku življenje zazdi težko in neznosno breme in ta ali oni si ga v obupu konča. Ali v splošnem so to izjemni primeri.

V svoji globini si ljudje želijo dolgo in zdravo in srečno življenje in si to za godove in praznike voščimo ter se čutimo srečne in vesele, ako nam življenje poteka v zdravju in neokrnjeni moči.

Milost pa nam daje večno življenje, ki ga na zemlji kakor v kali že posredujemo mi, ki se bo tedaj, ko se naše minljivo telesno življenje na zemlji konča, šele prav razcvetelo in bo ostalo v mladostni moči in veseju na vekov veke.

To je življenje v Bogu in z Bogom, ki naj ga na zemlji gojimo in varujemo in ki bo enkrat vir našega večnega veselja v nebesih.

Vse milosti prihajajo od Kristusa. On nam jih je zaslužil, iz njegove polnosti jih prejemamo. Po milosti se s Kristusom združujemo in mu postajamo pokorni.

BOŽJE OTROŠTVO

Kadar Jezus govori o *posvečujoči milosti*, jo imenuje enostavno življenje: „Prišel sem, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju“ (Jan 10, 10).

O vzdrževanju tega nadnaravnega življenja v duši govori obširno v svoji obljubi sv. Rešnjega Telesa: „Jaz sem živi Kruh, ki sem prišel iz nebes. Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh pa, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta“ (Jan 6, 51).

Do tega nadnaravnega, božjega življenja se pride *po krstnem pre-rojenju*, ki se izvrši po vodi in Svetem Duhu. To je drugo, nadnaravno rojstvo, po katerem postanemo božji otroci in dediči nebeskega kraljestva. Da se to naše nadnaravno rojstvo razlikuje od večnega rojstva Kristusovega, govori sv. Pavel o posinovljenju, s katerim nas je Bog sprejel za svoje otroke.

Pravi, edinorojeni Sin božji je samo Jezus Kristus, ki je Bog od Boga, Luč od Luči, pravi Bog od pravega Boga, s katerim se nihče ne more primerjati. On je ene narave z Očetom in Svetim Duhom. Njemu edinemu gre božje češčenje in slava na vekov veke. On more reči o sebi: „Nihče ne pozna Sina kakor le Oče, in nihče ne pozna Očeta kakor le Sin in komur

hoče Sin razodeti" (Mt 11, 27). „On je podoba nevidnega Boga, prvorojenec vsega stvarstva" (Kol 1, 15) — ter je rojen pred vsemi stvarmi, od vekomaj.

Kakor moramo torej razlikovati svoje božje otroštvo od Kristusovega, vendar naše božje posinovljenje po milosti ni le nekaj zunanjega, kakor se to zgodi ob posinovljenju med ljudmi.

Posvečujoča milost, ki jo prejmemo pri krstu, nas naredi v resnici deležne božjega življenja. Kristjani se s polno pravico imenujemo božji otroci in Kristusovi bratje. „Sam duh pričuje z našim duhom, da smo božji otroci. Ako pa otroci, tudi dediči: dediči božji in sedediči Kristusovi, če le z njim trpimo, da bomo z njim tudi poveljani" (Rim 8, 17). „Glejte, kak-

šno ljubezen nam je skazal Oče, da se imenujemo in smo božji otroci" (1 Jan 3, 1). Deležni božjega življenja smo po posvečujoči milosti deležni same božje narave (2 Petr 1, 4).

BOG SAM V NAS PREBIVA

Posvečujoča milost je božji dar, ki ga Bog v svoji nesebični ljubezni, zaradi Kristusovega odrešenja, deli vsem, ki so ga pripravljene sprejeti. „Bog hoče, da se vsi ljudje zveličajo" (1 Tim 2, 14). Njegova neskončna ljubezen do ljudi pa gre še dalje: On sam prihaja v duše pravičnih in v njih prebiva.

To bivanje božje v dušah pravi-

Voditelj črncev c
ZDA, dr. Mar-
tin Luther King
(kasneje zahr-
bno ustreljen) v
avdienci pri sv.
očetu

čnih ni le ona splošna božja vsepričujočnost, po kateri je neskončni Bog pričujoč v vseh stvareh po svojem bistvu in po svoji vse-mogočnosti, o čemer je govoril sv. Pavel na Aeropagu: „Bog, ki je ustvaril svet in vse, kar je na njem, ni daleč od nobenega izmed nas. Zakaj v njem živimo in se gibljemo in smo“ (Apd 17, 28).

Jezus sam nam pove, da je bivanje božje v duši pravičnega ne-

kaj posebnega, izraznega, edinstvenega, presega vse naše predstave in spoznanje. Takole govori pri zadnji večerji: „Ako me kdo ljubi, bo mojo besedo spolnjeval; in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala“ (Jan 14, 23). Vsaka teh besed je vredna posebnega premisleka. „Bova prišla“ pravi. Kdo sta ta dva? Oče in Sin. Kjer pa sta Oče in Sin, tam je vedno tudi Sveti Duh, ki se od njiju nikoli ne loči.

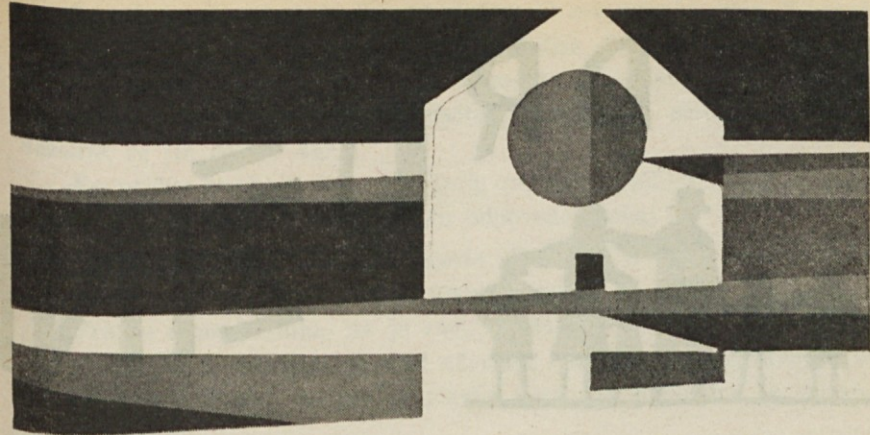
Tako pridejo v dušo pravičnega vse tri božje osebe in to ne le na kratek obisk, ampak za stalno, da pri njem prebivajo, dokler vztraja v milosti in v božji ljubezni.

Te Jezusove besede so potrjene še z drugimi, s katerimi je obljubil apostolom Sv. Duha: „Jaz bom prosil Očeta in vam bo dal drugega Tolažnika, da ostane pri vas vekomaj, duha resnice, ki ga svet ne more prejeti, ker ga ne vidi in tudi ne pozna; vi ga pa poznate, zakaj pri vas prebiva in bo v vas“ (Jan 14, 15-17).

Te besede niso bile govorjene le za apostole, ampak za vse, ki žive iz vere v božji milosti. Tako so jih apostoli sami razumeli in sv. Janez piše o vseh pravičnih: „Bog je ljubezen in, kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog ostane v njem“ (I, 4, 16).

Po tem skrivnostnem božjem bivanju v nas je celo naše umrljivo telo posvečeno: „Ali ne veste, da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva?“ (1 Kor 3, 16).

Kjer pa je Sveti Dnh, tam sta tudi Oče in Sin. Od tod apostolom opomin: „Poveljučujte torej Boga v svojem telesu“ (1 Kor 6, 20).

Vse to nam da vedeti, da je milost božja za nas nedopovedljivo, neizmerno bogastvo. Sveti Tomaž uči, da najmanjša stopnja posvečujoče milosti daleč presega vse naravne dobrine vesoljnega sveta.

+

Vsi čutimo ob tem razmišljanju, da stojimo pred velikimi skrivnostmi. Ni nam lahko umeti te resnice, ko je vse to nevidno našim očem. Naravni razum tu odpove, ni podob ne predstav, ki bi nam te skrivnosti pojasnile. Le luč vere nam svetí v ta nadnaravni, skrivnostni svet in nezmotljiva božja beseda nas v tem potrjuje.

Živeči iz te vere skušajmo svoje

misli pogosto osredotočiti na te čudovite skrivnosti. Vse to nam bo v življenju v tolažbo, oporo in spodbudo.

Človek, ki živi v milosti, ni nikoli sam in zapuščen. In čimboli se te čudovite zveze z Bogom zaveda, tembolj jo bo skušal ohraniti in poglobiti. S tem pa milost božja v nas raste in se množi. Naše življenje postaja tako vedno bolj polno Boga, ko romamo skozi solzno dolino te zemlje h končnemu in večnemu združenju z njim v nebeškem kraljestvu.

Alojzij Košmerlj

V DRUŽINI

Ali mladina ljubi glasbo?

Krasen jesenski dan je bil, ko smo z dijaki našega srednješolskega tečaja prisostvovali koncertu slovenske glasbe. Bili smo na prostem, v paviljonu sredi jezera, z dekorativnim naravnim ozadjem. Jesenska idila — sem si mislila — ob pogledu na zlatorjavo pobarvana drevesa in bele labode, ki so kraljevsko ponosno drseli po jezeru. Glasba Smetane, Dvořaka in Čajkovskega se je čudovito lepo ujemala z okolico. Pritegnila je poslušalce v stanje, ki nas spaja z Bogom in veseljstvom, ko začutimo, da je naša duša del tega večnega bistva.

Opazoval sem dijake. Glasba je mnoge pritegnila. Ugibala sem, kako jo dojemajo. Nekateri fantje pa so menda komaj čakali, kdaj bo konec koncerta. Nemirno so se premikali, gledali naokoli in že med ploskanjem vstali s sedežev.

Zakaj se trenutno pri nas prav za prav nizek odstotek naših otrok posveča glasbi, čeprav smo Slovenci na splošno precej glasbeno nadarjeni? Vemo, da je glasba skoro vsakemu dostopna in razumljiva, je znanstveno ugotovljeno, da je prav toliko glasbenih nadarjenih otrok, kakor je genijev. Torej je obojih malo.

Že nekaj mesecev staro dete prisluhne, če mu mamica poje. Ko malo odraste, prične sam posnemati razne melodije. Zelo se zamoti, če mu v obliki igračk ponudimo razne instrumente. Piščalke, flavte, majhni klavirji, bobni, orgljice, kitare, majhne harmonike, otroka silno razveselijo, če jih dobi v dar.

Ko prične hoditi v šolo, ga starši navadno pošljemo tudi v pouk glasbe. Tu pa nekateri otroci kmalu odpovedo. Zakaj?

“Ni časa!” je pogosto naš odgovor. Kronična bolezen sedanje dobe — pomanjkanje časa — je torej glavni vzrok?

France nima posluha, pa je radi splošne izobrazbe le vzdržal dve leti pouka. Ko je doraščal, je med učenjem često poiskal harmoniko in “igral” nanjo. Pravi, da mu je glasba protiutež strogemu in natančnemu študiju.

Jože je izredno glasbeno nadarjen. Po dveh letih pa je prenehal z učenjem klavirja. V gimnaziji odličnjak s študijem glasbe ni imel potrpljenja. Bil je površen in len, odveč so mu bile težave, katere bi moral vsak dan premagati, če bi hotel doseči znanje, ki je potrebno za umetniško izpoved glasbe. Sedaj — po nekaj letih — pa tudi on večkrat na dan seže po kitari, ki je postala njegova stalna spremljevalka. Pravi, da lahko samo s toni in melodijo izpove svoja čustva.

Majda, nadarjena in vztrajna, pa je vzdržala in je v učenju klavirja odlično napredovala. Od te trojice prijateljev je edina ona na poti, da bo glasbo lahko umetniško podajala. Imela je potrpljenje, da je vzdržala pri neštetih sistematičnih in rednih vajah.

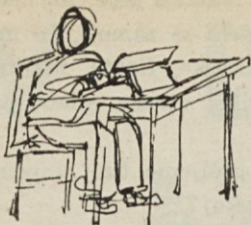
Čitala sem, da je Paganini nekoč rekel: “Za devet desetin mojega uspeha se moram zahvaliti pridnosti in le eni desetini mojemu talentu.”

Torej priznava tudi ta veliki genij, da se moramo glasbo učiti, če jo hočemo pravilno razumeti. Glasbena izobrazba pa terja ravno toliko truda, kakor vsaka druga izobrazba. Da jo bo naš otrok dosegel, je potrebno:

1. nadarjenost otroka in njegova dobra volja do učenja
2. dober glasbeni vzgojitelj in
3. sodelovanje staršev

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

P. D-ova

Očetovi zapiski

Medtem ko z žličko mešam po kavi, se mi ustavljajo misli ob prijateljih, ki mi drugujejo. In se mi vzbudi neko usmijenje do njih. Do M., ker tako dobro živi, pa nima pojma o tem, zakaj se je poročil, zakaj to življenje. Do A., ker tako nesmiselno prikriva svoje težave in nima moči, da bi spoznal in sprejel križ, ki mu ga je naložil Bog. Do F., ki tudi daje svojemu problemu drug videz in se ne zaveda, da uničuje svojega edinega otroka prav s tem, da je edini.

In premišljam, da velika večina ljudi ne ve, da je zakon zakrament, ki mu je prvi namen rodnja otrok in z njo vse nevšečnosti, nejevolja, zadrege in podobno. Kajti človekova naloga na zemlji je, da se posveti. In prav zakon je tista važna priložnost — pač za človeka, ki si ni izbral samskega stanu.

Rad bi jih prepričal, da je neresnično mnenje nekaterih, da je številna družina nujno tragedija. Da je življenje v njej žalostno, mrko, polno grenkosti. A se bojim da ne bom mogel prepričati z utemeljevanjem. Zato se mi zdi najbolje, da povem, kako živim jaz.

Proč torej z vsako mislijo, da je moje pripovedovanje umišljeno. To je življenjepis nekoga, ki se sicer ukvarja s pisanjem, kar pa zdaj ni važno. Sem navaden človek, potrpežljiv in z delom prebložen, ker je treba krepko zavihati rokave, da vzdržim družino, ki jo poleg mene sestavljajo žena in šest otrok. Ko sedemo za mizo nas je torej osem. Trenutno seveda. V kratkem nas bo devet.

Kot sem rekel, sem navaden človek. Bolj suhe postave, kot pač gre očetu številne družine. Kot kristjan — nič posebnega. Dobro voljo — to pač imam. Povem vam to zato, da ne bi mislili, da se stavljam za vzor. Mnogo je takih družin kot je naša, hvala Bogu. Če vam bom predstavil svojo, je pač zato, ker jo bolje poznam.

A jaz nisem tako važen. Prva je mama. Ne vam, če bi se vam zdelo tako lepa kot meni. Vsi mi pravijo, da je angel. Pa je bila pred poroko še mnogo zaljša. A je tudi lepoto podarila svojim otrokom. Mama je dobra, mila, razumevala, potrpežljiva — in še tisoč lastnosti. Ima neskončno potrpljenje z vsemi. Po večerji sede pod svetilko in plete. Vsako jesen je

potrebnih osemnajst jopic. In vedno jo čaka kup nogavic. Ko jo gledam tako pod lučjo, mi stopi pred oči slika svetoposemske žene.

„Vrlo žena presega ceno biserov. Zaupa ji srce njenega moža. Je kakor trgovska ladja, ki si od daleč, prinaša živež. Vstaja, ko je še noč, in daje jed svoji družini in delo svojim deklam. Z močjo opasuje svoje ledje in svoje roke krepko giblje. Svoje roke steguje po preslici, njeni prsti prijemljejo vreteno. Svoja usta odpira modro in na njenem jeziku so modre besede. Njeni sinovi se dvigajo ter jo blagrujejo, tudi njen mož jo hvali: 'Veliko hčera je vrlo ravna-

lo, ti pa jih vse presegaš.' Varljiva je ljubkost in minljiva lepota; žena, ki se boji Boga, ta je hvala vredna...“

Mama šiva pod lučjo in ne vidi mojih misli. In premišljujem, da je ta njena dobroti čudežen sad zakona. Ne zadovolji se s tem, da se vsa in vsem razdaja, ne da bi kdaj kaj zahtevala. Vsako leto nam iz svojega srca da novo bitje. In moram priznati, da jo imam z vsakim otrokom, ki pride, neizmerno raje.

(Po J. M. Pérez Lozano:

„Diario de un padre de familia“)

Ethel Kennedy nam govori o svojih otrocih

„Ti moraš nadaljevati tam, kjer bom jaz nehal!“ je dejal pokojni ameriški predsednik John Kennedy svojemu mlajšemu bratu Robertu ali Bobu, kot mu rečejo po domače. Smrt oboževanega brata je Roberta silno prizadela. Nekaj mesecev je bil čisto iz sebe. John je bil vedno njegov vzor. Zdaj se ni imel več s kom posvetovati v težkih trenutkih. Za Boba so bili vsi v skrbeh. Svetovali so mu, naj si vzame nekaj tednov

dopusta, da bo lažje pozabil na to, kar se je zgodilo. Tudi to ni nič pomagalo. Tedaj pa se je spomnil besed, ki mu jih je rekel brat, kot da bi slutil svojo prezgodnjo smrt. To je imel za bratovo oporoko. Vrnil se je na delo z novo močjo in še večjo predanostjo. Poleg spominov in idealov, ki mu jih je zapustil brat, pa ima Robert (je imel!) še eno oporo: ljubečo in globoko verno ženo ter številno družino.

V hiši Kennedyjev je imela vera vedno odločilen vpliv. Dovolj je, da vemo, da so predniki Kennedyjeve družine prišli z Irske, deželice z izredno žilavo vero. Moč Kennedyjev ni toliko v denarju in vodilnih položajih kot v življenjski veri.

Če hočemo razumeti, kakšno moč imata pri vzgoji vera in zgled, ki ga dajo otrokom starši, je dobro, če si natančneje ogledamo to nenavadno družino, kjer so našli prostora za deset otrok.

Družina Roberta Kennedyja stane v veliki hiši sredi vrtov ne daleč od Washingtona. Na dvorišču in na vrtu se igrajo otroci. Mama Ethel jim pusti, da dajo duška svojim prekipeljavim močem. Od vsepovsod je slišati veselo kričanje. Človek bi mislil, kakšna zmeda mora vladati pri tolikih otrocih. Vidiš jih, kako eni plezajo po vrvi, drugi se vzpenjajo na drevesa, drugi se podijo okoli na svojih ponijih. Mama ne kriči nanje, češ da naj bodo za božjo voljo malo bolj mirni, naj pazijo na obleko, naj ne kričijo... Ona ve, da so otroci in da so potrebni razgibanja. Kljub vsej svobodi pa so navajeni na disciplino. Hitro ubogajo, med seboj se imajo radi, kolikor se pač to zahteva od otrok.

Kje se je gospa Ethel naučila modrosti, da obvlada to pestro in živahno četico? Sama pravi: „Naučila sem se v strogi šoli doma. Bila sem šesti otrok v družini s sedmimi otroki. Če človek živi v tako številni družini, kaj kmalu opazi, da nihče ni najbolj važen, ampak da so vsi enaki in da je treba živeti vsi

za enega in eden za vse. Kar zadeva mene in moje družine, pa imam nekaj osnovnih pravil, ki bi jih svetovala vsaki materi.“

1) Nikdar ne pritiskaj na alarmni zvonec, ohrani mirno kri. V naši družini smo imeli na primer nekaj kar resnih težav! Kljub temu pa je življenje teklo normalno naprej. Trinajstletni Robert je padel s strehe garaže in so mu morali v bolnišnici napraviti sto šivov. To je bilo v petek. V nedeljo pa je najstarejša Kathleen padla s konja na nekem tekmovanju. Z družino smo bili na Atlantiku. Prišel je policijski čoln s sporočilom, da je hčerka padla in da je v bolnišnici. Oče Bob je takoj skočil v morje in plaval do čolna. Na obali si je izposodil obleko in štiri ure pozneje je prišel bog v bolnišnico. Mati je prišla nekoliko kasneje. Zelo jo je skrbelo, toda na zunaj tega ni hotela pokazati.

2) Ne jemljite preveč resno malih nezgod, rajši se jim še nekoliko posmehnite in storite, da bodo tako ravnali tudi oni sami. Gospa Ethel je pripovedovala, da je ponosna, kadar se spomni, kako moško je Robert ml. prenašal bolečine, ko je imel rano na nogi. Preden so mu dali narkozo za tistih 100 šivov, je videl zdravnik, kako fant odsotno gleda nekam predse. Vprašal ga je, kaj sanja. Fant je odgovoril: „Mislim na jastreba, ki sem ga pustil doma.“ Ko je bil Robert še v bolnišnici, sta prišla tja takrat deset-

letni David in sedemletni Michael. Kar sama sta se prišla javit za operacijo mandljev, kot da bi to ne bilo nič posebnega.

3) Nikdar ne poslušajte otrok tako, kot da pričakujete, da bodo povedali kaj smešnega ali neumnega. Poslušajte jih z ljubeznijo in nežnostjo, toda brez pretiranega oboževanja, še manj poniževanja. Nekega dne je prišla v hišo šestletna Mary Catherine in začela pripovedovati: „Mama, postati hočem redovnica.“ Mama je odgovorila samo z začudenim: „Oho!“ in nadaljevala svoj pogovor z angleškim veleposlanikom, ki mu je pripovedovala, da Kennedyji ne znajo ne slikati niti peti. Deklica se je namrdnila in rekla: „Jaz pa znam peti, igrati in slikati in plavati in skakati in...“ Mama jo je prekinila: „To pa ni govorjenje spodobno za redovnico!“ — „Zakaj pa ne?“ — „Zato, ker so redovnice ponižne in ne govorijo rade o sebi.“ (Nato pa je deklina odgovorila: „Morda imaš prav, mama, ampak zdaj še nisem redovnica. Ko bom postala redovnica, ne bom več tako govorila.“)

4) Naučiti otroke na odgovornost, ki jo imajo do bratov in sester ter do gostov, ki pridejo na obisk. — Otroke ne smemo vzgajati v brezstrašnem prostoru sebičnosti. Hickbory Hill, kot se imenuje njihova hiša, ni daleč od Washingtona, je pa precej na samem, tako da se otroci počutijo popolnoma samostojne. Toda kadar pridejo na obisk

drugi otroci in to se dogaja pogosto, jim morajo posvetiti vso svojo pozornost. Še posebej, če so to nesrečni otroci, sirote, revni, umsko ali telesno zaostali. Takrat nobena igrača ni več zasebna last, ampak last vseh. Tega so se naučili od svojih staršev, zlasti od mame, saj v njihovi hiši pogosto zasedajo dobrodelni odbori.

5) Zanimati se za to, kar zanima nje. „Svet skušam gledati,“ pripoveduje gospa Ethel, „z očmi svojih otrok in to je zelo lepa stvar. Zanimam se za vse, kar zanima nje. Vedno se od njih naučim kaj novega. Joe me uči, kako voziš jadrnico, kako moraš imeti dober refleks in oblast nad živci. Robert mi pripoveduje, kaj je bral in kaj je doživel v stiku z živalmi. V tem je pravi strokovnjak.

6) Otrokom ne dajajte veliko denarja. — Gospa Ethel hoče, da se njeni otroci naučijo ceniti denar. Na teden dobi vsak nekaj denarja z ozirom na njihovo starost. Kathleen (16 let) 1,05 dolarja; Joe (14 let) 95 centov; Robert (13 let) 85 centov; David (12 let) 60 centov; Mary (11 let) 55 centavov; Michel (9 let) 45 centov; Mary Karry (8 let) 25 centov; Christopher (4 leta) 5 centov. Najmlajša dva še ne dobita nič. Če pomislimo, da gre za družino, ki spada med najbolj bogate in vplivne v ZDA, se nam zdijo te „plače“ dokaj skromne. Ethel hoče prav to, da bo skromnost še naprej odlika Kennedyjev. Če si hočejo kupiti kaj,

kar jim je posebno pri srcu, pa nimajo denarja, jim mama da priložnost, da si ga zaslužijo z malimi uslugami pri hišnih opravilih.

7) Ne oblačite otrok vedno tako, kot da bi bili na modni razstavi. — Gospa Ethel je mnjenja, da otroci ne smejo igrati vloge odraslih niti v obnašanju niti v oblačenju. Njeni otroci se vedno oblačijo zelo preprosto in ne gleda na to, da bi bili vedno zlikani in tako tudi prisiljeni, da vedno pazijo na svojo lepo obleko. Lepo morajo biti oblečeni, kadar gredo v cerkev in v šolo.

8. Vera naj bo nekaj skupnega. —

Predsednik ZDA Lyndon Johnson

Znano je, da otroci senatorja Roberta Kennedyja niso samo nedeljski kristjani. Samo po sebi se razume, da gredo vsako nedeljo k maši in samo bolezen jih lahko ustavi, da ne izpolnijo te krščanske dolžnosti, toda to še zdaleč ni dovolj. Vsak dan skupno nekaj molijo, berejo kaj duhovnega, učijo se katekizem in obiskujejo bolnišnice in sirotišnice ter zbirajo denar za misijone ali v kakšne druge namene. Kar zadeva vero in moralo, so Kennedyjevi precej strogi, toda vero znajo pokazati spontano in ne na ukaz.

Robert je politik in njegovi nasprotniki mu ne prizanašajo z vsem mogočim natolcevanjem. Ko ga vidimo, kako zvečer s svojo družino kleče moli rožni venec in uči svoje otroke, naj bodo zvesti svojim dolžnostim do Boga in do bližnjega, nam postane jasno, kje črpa moči, da se bori za zatiranje črnec, proti vojni v Vietnamu in drugim krivicam. V tem sta si bila podobna z umorjenim bratom Johnom.

Ko mu je neki časnika čestital, kako vzorno družino ima, je Robert odgovoril: „Če je to res, je to zasluga moje žene.“

Splošovanje velike vzgojne vloge, ki jo ima v družini mati, je tudi ena od vezi, ki osrečuje njihov dom.

(„Ognjišče“, marec 1968. — Op.: Nekaj mesecev pred strelom, ki je družini vzelo očeta, človeštvu pa plemenitega moža in borbenega državnika).

Iz dnevnika Janeza XXIII.

Ko se približa sodni dan, nas prav gotovo ne bodo vprašali, kaj smo brali, temveč, kaj smo delali; ne, kako učeno smo govorili, temveč, kako pobožno smo živeli...

Res velik je, kdor je sam sebi majhen in komur tudi najvišja čast ni nič. Res moder je, kdor ima vse pošvetno za smeti, samo da Kristusa pridobi (Flplj 3, 8). In resnično, učen je, kdor spolnjuje božjo voljo, svojo pa zatajuje. (Pr. Hoja za Kristusom. I, poglavje III, nekateri odstavki.)

7. januar (1903)

Moje življenje je neprestana žrtev. Živim pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus (pr. Gal 2(20)). Sveti Pavel je mogel uporabljati te izraze, ker je njegova duša, njegovo plemenito srce vedno plamenelo v ljubezni do Boga in do ljudi. Jaz pa

imam samo dobre želje in kako slabo jim odgovarjajo dejanja.

Gospod, daj mi milost, da bom mogel z dejanji pokazati, da ti želim dobro. Ne bom več govoril; ubog berač sem, kakor mi vedno pravi moj duhovni oče, stegujem roko in pobožno prosim: Gospod Jezus, ki si bogat in dober, daj mi miloščino!

8. januar (1903)

Včeraj je moj dobri profesor za cerkveno zgodovino dal zelo lep nasvet, ki velja posebno zame: Brati malo, brati malo, toda dobro. In kar se govori o branju, jaz naobračam na vsako stvar: malo, toda dobro. Koliko knjig sem bral za časa svojih študij, na počitnicah, pri vojaki, koliko del, koliko revij, koliko dnevnikov! In česa se spominjam od vsega tega? Ničesar ali skoraj ničesar. Koliko del o duhovnem življenju, koliko življenj svetnikov! Česa od tega se spominjam? Ničesar ali skoraj ničesar.

Čutim meko silno željo, da hočem vse vedeti, poznati vse vplivne pisatelje, biti na tekočem glede znanstvene razgibanosti in najrazličnejših smereh in obsegu in dejansko berem nekaj tu, požiram kak drug spis tam itd., pri vsem tem pa zelo zelo

malo pridobim. Torej treznost tudi v tem. Malo, toda dobro! Quiesce a nimio sciendi desiderio: quia magna ibi invenitur distractio et deceptio. Ne vdajaj se preveliki vedoželjnosti, zakaj v tem je mnogo raztresenosti in prevare! (Hoja za Kristusom, 1. knjiga, 2. poglavje.)

Opomba: Profesor cerkvene zgodovine, ki ga zgoraj omenja, je bil msgr. Umberto Benigni, ugleden zgodovinar, ki je napisal več del.

9. januar (1903)

Moji dnevi morajo biti vedno zelo topli, pekoči dnevi kakor preteklo leto, ko sem v strašno hudih pasjih dnevih napravljaj obupne pohode in se je vsakega lasu držala znojna kaplja. Vedno sem v službi svojega Kralja Jezusa Kristusa in Jezusu Kristusu služim, ko posvečam svojo skrb svojim sobratom v bolnišnici. Žgoče sonce nosim v svojih prsih prav od jutranjega svetega obhajila. Ne živim pa več jaz, marveč Jezus živi v meni.

O Jezus, resnično bi bil rad vedno zasopel in znojen iz ljubezni, ko služim tebi, svojemu slavnemu poglavarju!

11. januar (1903)

Pisatelj Hoje za Kristusom mi daje nasvet, ki je prav za moje današnje potrebe, ko računam tudi s posebnimi okoliščinami, v katerih sem: *Vigilandum est et orandum ne tempus otiose transeat. Si loqui licet et expedit, quae aedificabilia sunt, loquere.* — Zato je treba čuti in mo-

liti, da nam čas ne mine brez prida. Če je dovoljeno in je prav, da govoriš, tedaj govori, kar je drugim v spodbudo. (Hoja za Kristusom, 1. knjiga, 10. poglavje.)

Torej dobro pazi: naj mi ne uide niti drobec časa, ko bi govoril brez koristi; ko končam eno opravilo, se takoj loti drugega brez odmora. In za takrat, ko bom lahko govoril, si postavim načelo, da nikdar ne bom govoril o sebi ne dobro ne slabo in sploh niti namigaval ne bom na svoja dejanja, če me ne bodo izrecno vprašali.

Sicer bodo pa pogovori vedno dobri, prepojeni z globokim čustvom kreposti in cerkvenega duha.

13. januar (1903)

Ta večer, na osmino razglašanja Gospodovega, sem bil v cerkvi sv. Silvestra (in Capite), da sem z vsem semeniščem stregel pri sklepnih slovesnosti osmine v čast Detetu Jezusu, ki jo je ustanovil častitljivi Pallotti. Z veliko slovesnostjo in v sijajnih najrazličnejših bogoslužnih oblačilih so bili zraven škofje kot zastopniki različnih katoliških obredov. Jezus je žarel v sveti Hostiji pri umetno narejenih jasliah. Koliko misli se je nakopičilo v duši in koliko čustev v srcu pred Jezusom, ki ga molijo pastirji in Modri. Mislim sem na poklic poganov, na krščanske misijone po svetu, na resnično katoliško, to je vesoljno Cerkev. O Gospod Jezus, tvoja zvezda se je povsod prikazala, pa koliko jih je ki je še niso priznali; glas apostolov je odmeval do kraja sveta, toda

koliko jih je, ki ga ne poslušajo, ali ga skušajo zadušiti! Nekoč so prišli kralji iz Tarza in otokov, da bi ti prinesli darov; danes pa se zemeljski kralji popolnoma nič ne zmenijo zate, ne priznavajo več tvojih pravic, so ti vrgli v obraz faraonovo žalostno zavrnitev: „Nescio Dominum, non serviam — Ne poznam Gospoda, ne bom mu služil“ (Mojz 5, 2). Kakšna groza! Toda naj se izpolnijo tvoje besede! Sedaj ko si povzdignjen z zemlje, pritegni vse k sebi. Razsvetli temo poganstva, razpri in razženi napačno luč krive vere. Naj ti vsa ljudstva služijo, te ljubijo in priznavajo kot svojega Gospoda! Tua enim est virtus et tuum est regnum in saecula — Tvoja je namreč moč in tvoje je kraljestvo na veke.

Opomba: Ker je bil mladi Angel Jožef Roncalli šele malo časa v Rimu, se je zmotil glede cerkve, kjer je bila zgoraj opisana osmina v čast Detetu Jezusu; namesto cerkve sv. Silvestra bi moral navesti veliko cerkev sv. Andreja (Sant'Andrea della Valle).

16. januar (1903)

Tako močno, da bi lahko z rokami otipal, sem prepričan o tem, kako napačen pojem sem imel o svetosti, ki sem jo naobračal nase. Pri posameznih dejanjih, pri majhnih pregreških, ki sem jih takoj opazil, sem si klical v spomin podobo kakšnega svetnika, katerega sem sklenil posnemati v prav najmanjših stvarih, kakor kak slikar točno pre-

slika kak_o Raffaellovo podobo. Vedno sem govoril: Če bi sv. Alojzij v tem primeru storil tako in tako, ne bi storil tega in tega itd. Toda zgodilo se je, da nikdar nisem dospel do tega, kar sem si predstavljal, da morem storiti, in sem se vznemirjal. To je zgrešen sistem. Iz kreposti svetnikov moram vzeti bistvo, ne pa postranskih stvari. Jaz nisem sveti Alojzij in ne smem se posvetiti prav tako kot on, marveč tako, kot je primerno za moje, od njega različ_o bitje, za moj značaj, za različne razmere. Ne smem biti slab in okoren posnetekakega vzora, pa čeprav bi bil vzor najpopolnejši. Bog hoče, da posnemamo zgled svetnikov, da posrkamo življenjski sok kreposti in ga spremenimo v svojo kri in ga prilagodimo svojim posebnim sposobnostim in posebnim okoliščinam. Če bi bil sveti Alojzij to, kar sem jaz, bi se posvetil na način, ki bi bil različen od tistega, ki se ga je držal.

18. januar (1903), mesečna duhovna obnova

Včeraj sem bil pri pogrebnih svečanostih kardinala Parocchija, ki so jih opravili v cerkvi sv. Lavrencija (in Damaso). Misel na ta pogreb me je popolnoma zaposlila ves dan in se je nisem znal znebiti tako hitro. Hrup čustev se je polastil mojega srca in nisem se mogel zadržati, da ne bi s toplim čustvom in občudovanjem pozdravil tega velikana, ki je sam mogel dati sijaj kardinalskemu zboru in o katerem je krščanski svet četrto stoletja go-

voril. Kardinal Parocchi je bil taka osebnost, ki jo moremo zelo redko najti v cerkvenih letopisih. Zadosti je bilo izgovoriti njegovo ime, da bi zaprli usta tistim, ki so dolžili Cerkev nevednosti; pred njim so se tudi svetni ljudje spoštljivo klanjali in ni bilo znanstvenika, ki ne bi omahoval, kadar je moral govoriti v njegovi navzočnosti. Ni bilo znanstvenega področja, na katerem njegov duh ne bi segal; ni bilo učenjaka, s katerim se ne bi srečal. Enako kot ljubezen do resnice in ljubezen za vsako lepo in dobro stvar je žarela v njegovih prsih goreča ljubezen do Cerkve in papeža. Kardinala Parocchiya bodo mogli različno soditi s političnih vidikov; vem, da ne manjka zlobnih namigavanj v tem pogledu, toda nobeno namigavanje se ne bo moglo lotiti njegove neustrašenosti in navdušenja za Cerkev in za papeža, tudi v tistih primerih ne, ko je bila, kakor se plemenitim dušam vedno primeri, njegova krepost postavljena na trdo preskušnjo. O če bi jaz imel njegovo znanje in krepost, bi pač mogel reči, da sem zadovoljen. Njegovo smrt so splošno objokovali in so jo imeli za resnično žalost za Cerkev. Včeraj sem okoli njegovega trupla videl predstavnike vsega sveta, da so izkazali zadnjo čast tistemu, ki je razlival toliko luči okoli sebe. Kardinali, škofje, vrhovni predstojniki redov, slavni znanstveniki, domači in tuji, kleriki in svetni ljudje in diplomatski zastopniki, pa vsi v tako velikem številu, kot ga še nikoli nisem videl, zraven pa še množica ljudstva, ki je

molila, so se zgrnili okoli njegovega groba.

Slovesne besede, s katerimi Cerkev prosi Boga nebeško slavo za svoje rajne sinove in naznanja preko temnega groba vstajenje in življenje, me še nikdar niso tako ganile kot tisti trenutek. O, naj prejme in dobi slavni kardinal, njegova duša, v polnosti tisto večno luč, katere bleščeč se odsev je bil; on, ki je veroval, ljubil in vedno upal tisto vstajenje in življenje v Kristusu Jezusu, pravičnem sodniku del svojih zvestih služabnikov.

Po drugi strani pa so pogrebne svečanosti v čast kardinalu Parocchiyu, ne da bi se tega zavedal, bile uvod v mesečno duhovno obnovo, ki sem jo začel včeraj zvečer in so mi nudile kar najbolj primerno snov za premišljevanje o smrti. Naobračba mi je bila kar najbolj lahka, zlasti glede mojega samoljubja, moje nečimrnosti itd; izvajanje presenetljivo jasno. Sicer pa mesečna duhovna obnova ni bila slaba in upam, da bo rodovitna v najboljših posledicah. Iz izpraševanja vesti glede mojega ravnanja v tem prvem mesecu po duhovnih vajah sledi: čeprav so zadnje duhovno vaje, kakor je bilo Bogu všeč, nekaj koristile moji duši, me vendar čaka še mnogo, zelo zelo mnogo dela. Doslej sem le začel ogledovati področje in se nekoliko razgledam o tem, kaj bom moral delati v prihodnosti. Že pozna noč me ovira, da bi na široko razvil sklepe, ki sem jih naredil za novo delo. Omejim jih na nekaj besed.

Začenjam znova, kakor da doslej ne bi naredil še ničesar, ničesar. Prizadeval si bom za popolnost v nabožnih vajah, v glavnih in majhnih. Natančna pozornost na jezik, ne dolgo, dolgo besedičenje, ne obnavnavati žgočih problemov in praktično skoraj nekoristnih — dobro razumem, kaj hočem reči s temi besedami; smrt jazu med pogovori; jaz mora biti na svetu, kakor da ga v resnici ne bi bilo; delikatnost in izredna ljubezen, kadar bom govoril o drugih. Končno pa: zbranost, dušno veselje tudi takrat, ko se samoljubje čuti nesrečno, vsa misel naj bo v tem, da bom izvršil z največjo popolnostjo izključno to, kar je treba narediti hic et nunc, prav sedaj; predvsem pa vedno pogum in nominale Jesu, v imenu Jezusovem.

Opomba: Kardinal Lucido Parocchi (1833—1903) je postal leta 1871 škof v mestu Pavia, leta 1877 pa nadškof in kardinal v mestu Bologna; 1844 pa je bil imenovan za gen. vikarja Leona XIII. Ustanovil je revijo *La Scuola cattolica*; dal je tudi pobudo za tako imenovano *Opera dei Congressi*. Podpiral je socialno gibanje in prav tako mladinska gibanja, ki so se držala programa krščanske demokracije. Božji služabnik Jožef Toniolo, učen katoliški sociolog, se je v pismu msgr. Jožefu Callegariju dne 3. maja 1892 izrazil o njem, da je bil to človek širokih obzorij (*Uomo fra quanti mai di larglie vedute*).

20. januarja (1903)

Na splošno do danes ni slabo; in nekaj stvari je, za katere moram Bogu priznati hvaležnost. V spomin

si predvsem kličem dve stvari: najbolj poln mir v vsem zlasti takrat, kadar sem se kaj pregrešil in kadar vršim nabožne vaje, ter tankovestna čuječnost nad jezikom in nad jazom.

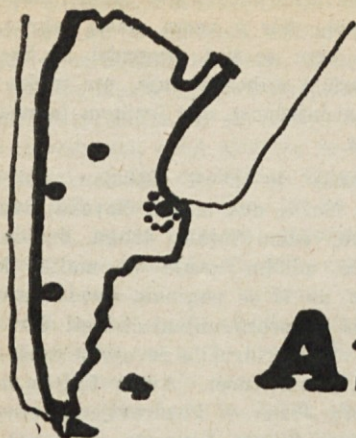
Danes je sveti Boštjan, jutri sveta Neža: dva mlada človeka, dva junaka, eden vojak, druga devica. Goreče mislim nanju in molim k njima, da bi se pogumu, navdušenju vojaka in neoskrunjeni čistosti device v meni pridružila še njuna mučeniška stanovitnost. Avete felices in Christo Jesu — Pozdravljena, srečna v Kristusu Jezusu!

22. januarja (1903)

Zunaj dežuje, nepretrgano dežuje. Za božjo voljo, naj se ne pokvari moja duša: zdi se mi, da začenja vanjo pronikati nekoliko vode. Bodi prav pozoren na nekatere majhne razpoke, skoraj neopazljive, toda izdajalske. To je lahko kaka majhna besedica preveč, ali se je drži nekoliko samoljubja, ali pa brž opravljena molitvica *actiones* ali *agimus* (opomba: z besedico *agimus* se začenja molitvica pred delom, z besedo *agimus* pa kratka zahvalna molitvica po opravljenem delu). Gorje, za prvim pregreškom pride drugi, tretji, četrti itd.: za besedico ali za slabo opravljeno molitvico *agimus* pridejo govoričenja, raztreseni rožni venci, premišljevanja itd. Gorje mi! Principijs obsta! — Skraja se upri! (Ovidij, *Remedia amoris*, vrstica 91).

Bo še

Poslovenil dr. F. Ž.

med nami v Argentini

Slovo od msgra. Kunstlja. V nedeljo, 26. maja, smo se Slovenci v Argentini poslovili od msgra. Ignacija Kunstlja, generalnega direktorja slovenskega dušnega pastirstva v tujini.

Poslovili smo se tako, da smo se najprej zbrali k somaševanju naših duhovnikov z msgrem. Kunstljem na čelu, nato smo prisostvovali koncertu verskih pesmi in na koncu smo si izmenjali besede v slovo.

Poleg msgr. Ignacija Kunstlja so somaševali: msgr. Anton Orehar in gg. dr. Gnidovec, Lamovšek, Lenček CM, Ogrin Anton, škulj Anton, Guštin Jože, dr. Starc in Rode Jurij.

Po končani sv. maši je stopil na oder msgr. Orehar. V govoru se je zahvalil msgr. Kunstlju za obisk.

Po govoru je bil v slovo msgru Kunstlju koncert pevskega zbora

Gallus z orglami, za katerimi je spremljala posamezne pesmi ga. Anka Savelli-Gaserjeva, zbor je pa izvajal naslednje pesmi pod vodstvom svojega pevovodje dr. Julija Savellija: Sattner — S cveticami te venčamo, Gruber — Prošnja (solo Lipušček), Schwab — Zdrava Marija (solo ga. Marinčkova), Gruber — Marija moja sreča (solo gdč. Roza Golob), Zangl — Pojoč se oglasimo (solo Malovrh), Gruber — Marija vir sladkosti (solo gdč. Alenka Savellijeva), Gruber — Marija Pomagaj (solo ga. Marinčkova in gdč. Roza Golob).
Zatem so bile na sporedu iz Schubertove maše v G-duru Kyrie eleison, Gloria in Sanctus (solo točki ga. Marinčkova), Gallusov Ascendit Deus, Wagnerjev Jubilate Deo, ter Aleluja iz Händlovega oratorija Messias. za konec pa prelepa Tomčeva Marija Kraljica Slovencev (solo ga. Marinčkova). Zbrano občinstvo, ki

je v dvorani zasedlo vse prostore, kakor tudi na galeriji, je izvajanju pevskega programa sledilo z napeto pozornostjo ter pevce in pevovodjo po vsaki odpeti pesmi nagrajevalo z odobravanjem.

Ves koncert je izzvenel v res dobrem podajanju in občutju vseh nastopajočih.

Po koncertu pevskega zbora je spregovoril g. Miloš Stare. Sledil je nad vse ljubeč prizor. Pred msgr. Kunstlja so se postavili otroci v narodnih nošah. Repovževa Marija je za slovo deklamirala priložnostno Kunčičevo pesmico s takim občutjem, da je bil msgr. Kunstelj, ko se je zahvaljeval za tako pristrčne izraze ljubezni ob slovesu iskreno ganjen. Zagotavljal je, da se bo vseh spominjal v molitvi ter da bo prosil Boga, naj bi še naprej spremljal s svojim blagoslovom vse delo in življenje Slovencev v Argentini.

Po slovesni poslovilni akademiji so se zbrali v jedilnici Slovenske hiše predstavniki organizirane slovenske skupnosti v Argentini ter so z generalnim direktorjem ostali dalj časa v prijetnem pogovoru. Za vse je bila pripravljena pogostitev.

Msgr. Ignacij Kunstelj je iz Buenos Airesa odpotoval v soboto, 1. junija v Sao Paulo v Brazilijo.

Msgr. Kunstelj med nami v Argentini. Msgr. Ignacij Kunstelj, generalni direktor je bil med nami v Argentini pet tednov. V tem času je obiskal vsa slovenska naselja. Iz

Slovenske hiše v Buenos Airesu, kjer je stanoval, je šel najprej na „Slovenski dan“. Naslednjo nedeljo je obiskal rojake v San Martinu in v Carapachayu. Med tednom je šel v škofov zavod v Adrogué, kjer se pripravlja na življenje ok. 30 fantov. V soboto pred tem se je srečal z rojaki v Berazateguiju. Na državni praznik, 1. maja, so ga pozdravili rojaki v Ramos Mejía. V nedeljo za tem je bil v San Justu. Med tednom je nato obiskal rojake v Miramaru in Mar del Plati. V nedeljo, 12. maja, se je msgr. Kunstelj udeležil vseslovenskega romanja v Luján, kjer se je zbralo okrog 2.500 Slovencev. Takoj po romanju pa je skupno z msgr. Oreharjem odšel v San Luis, Mendoza, Córdoba in v Rosario. V soboto pred skupnim slovesom je obiskal rojake v Castelarju. V nedeljo pred slovesom pa je odšel še v Slovensko vas.

V petih tednih je tako od blizu videl številne rojake. Ogleдал si je naše domove. V glavnem spoznal naše versko, kulturno in narodno življenje.

(Slike z obiska msgr. Kunstlja bodo objavljene v prihodnji številki)

Procesija sv. Rešnjega Telesa.
Po prazniku smo se v nedeljo, 16. junija zbrali v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu. Ob 10 uri je bilo somaševanje naših duhovnikov. Koncelebrirali so msgr. Anton Orehar, g. Janko Mernik SDB, č. konzistorialni svetnik Julij Slapšak, g. Matija Lamovšek in g. Franc

Barlé SDB. Med mašo je govoril o pomenu praznika in telovske procesije msgr. Orehar. Ljudsko petje je spremljal s harmonijem g. Štefan Drenšek.

Po maši se je razvila dolga procesija. Oltarje so pripravili rojaki iz San Martina in Carapachaya, iz Castelarja, iz San Justa in iz Ramos Mejie. Evangelije so peli gg. Julij Slapšak, Matija Lamovšek, Jan-ko Mernik SDB in dr. Alojzij Starc. Sv. Rešnje Telo pa je pod nebom nosil msgr. Orehar.

Udeležba je bila prav lepa. Le škoda, da je bil po šolah ravno očetovski dan, katerega so se morali udeležiti številni naši šolarji.

Slovenska zlatomašnika v Argentinini. Dva izmed slovenskih duhovnikov sta letos zlatomašnika: dekan Ciril Milavec in župnik Martin Radoš.

G. Ciril Milavec je bil rojen na Planini pri Rakeku. 20. junija je dopolnil 75 let svojega življenja. V duhovnika je bil posvečen 2. junija 1918. Leta 1943 je postal dekan in župnik na Vrhniki ter duhovni svetnik. Sedaj že več let vneto pastiruje v župniji sv. Marte v moronski škofiji. Zlato mašo je daroval v nedeljo, 9. junija.

G. Martin Radoš pa je bil rojen v Radovici leta 1891. V duhovnika je bil posvečen 2. junija 1918. Leta 1937 je prevzel župnijo Nemška Loka na Kočevskem. V Argentinini je

bil več let dušni pastir šolskih bratov v kraju González Catán, sedaj je že dalj časa bolan in je priklenjen na posteljo dočakal svoj zlati jubilej.

Oba gg. zlatomašnika, ki sta veliko dobrega naredila med nami, priporočamo v molitev.

Spominska proslava našim padlim junakom. Bila je na binkošno nedeljo, 2. junija.

Najlepši uvod vanjo je bila uprizoritev Sofoklejeve tragedije „Antigona“ v Slovenski hiši v režiji Nikolaja Jeločnika v soboto, 1. junija.

Na binkošno nedeljo je bila dopoldne najprej položitev venca pred spomenikom Osvoboditelja Argentine, popoldne pa v Slovenski hiši najprej spominska proslava pred spomenikom slovenskim žrtvam, nato pa sv. maša zanje v dvorani Slovenske hiše.

Slavnostni govornik je bil akademik Tone Mizerit. V govoru je med drugim dejal, da je namen vsakoletnih spominskih prireditev, da se „obnovi vera v naše delo ob misli na vse tiste, ki so darovali svoje življenje za najvišje ideale slovenskega človeka, za svobodo in krščansko omiko“ ter poudaril, „da bi vse naše delo moralo nositi pečat nadaljevanja njihovega boja. In naša odločitev bodi: imeti iste temelje, na katerih so svoje prepričanje gradili oni. „Demokratski odpor ni nastal le zaradi pokoljev in požigov,“ ker je rojni škof dr. Rožman že takrat „označil

komunizem za največje zlo 20. stoletja in smrt za slovenski narod.“

V končnih izvajanjih je poudarjal potrebo po pravi krščanski ideološki vzgoji in zasidranosti svobodnih slovenskih ljudi ter nasproti zmotni komunistični ideji nasilja in sovraštva postaviti idejo krščanske ljubezni in pravice, na katerih je edino mogoče zgraditi lepši in pravičnejši svet.

Po Mizeritovem govoru so svobodni Slovenci v Bs. Airesu z mogočno pesmijo Oče, mati, bratje in sestre, zaključili spominsko proslavo v čast slovenskim žrtvam.

Spominsko proslavo je kot redno organiziralo naše osrednje društvo „Zedinjena Slovenija“ Pri prireditvi je sodeloval tudi „SPZ Gallus“ pod vodstvom dr. Julija Savellija.

Sofoklejeva „Antigona“ na odru Slovenske hiše. Bila je uspešno uprizorjena 1., 7., 8. (dvakrat) in 9. junija. Tragedijo je režiral v okviru gledališkega odseka Kulturne akcije g. Nikolaj Jeločnik. Igrali pa so: ga. Nataša Smersujeva, g. Maks Boršt-nik, gđc. Meta Smersu, gđc. Marjeta Rožanec, g. Ciril Jan, g. Maks Nose, g. Marijan Wilempart, g. Frido Beznik in režiser g. Nikolaj Jeločnik ter zbor deklet iz Castelarja in sku-

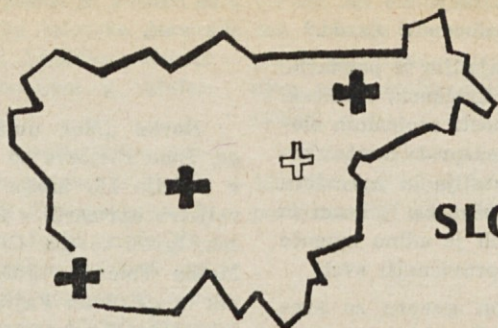
pina fantov iz Adroguoja in Slovenske vasi.

Burko „Moč uniforme“ v režiji ge. Eme Blejčeve so v soboto 15. in v nedeljo 16. junija v veliko zadovoljstvo uprizorili v Slomškovem domu. Igrali so: ga. Cilka Cestnik, ga. Metka Tomazin, gđc. Lučka Potočnik in gg. Ivan Fajfar, Silvo Lipušček, Jože Horvat, Stane Novak, Janez Čeč, Franci Tomazin, Jože Javoršek, Franc Hribovšek, Jože Cestnik, Franc Miklavc in Niko Potočnik.

Igro — misterij Slehernik pa so v soboto, 8. junija ponovili igralci iz Carapachaya v San Martinu. Igro, o kateri smo že poročali, je režiral g. Marijan Trtnik.

Blagoslovitev nove dvorane v San Justu. V nedeljo, 5. maja je msgr. Ignacij Kunstelj ob asistenci msgr. Oreharja in Janka Mernika SDB blagoslovil v Našem domu v San Justu lepo in prostorno dvorano. Zvečer tega dne pa je v novi dvorani „SPZ Gallus“ pod vodstvom dr. Julija Savellija priredil koncert slovenskih narodnih pesmi.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Zaključek leta vere v Mariboru. Za mariborsko škofijo je bil slovesen zaključek **Leta vere** v nedeljo, 23. junija na Ptujski gori. Ob 10. uri je bila slovesna maša s pridigo mariborskega škofa dr. Držečnika. Ob 3. uri popoldne pa je bilo srečanje mladine z novim pomožnim škofom dr. Grmičem.

Slovenci na festivalu v Lorettu. Od 17. do 21. aprila je bila v Lorettu 8. mednarodna revija cerkvenih zborov. Udeležilo se ga je 15 cerkvenih zborov iz 7 držav. Iz Slovenije so šli na tekmovanje pevci iz Ljubljane pod vodstvom vodje stolnega cerkvenega zbora prof. dr. Mirka Cudermana. — Glasbeni kritik lista „Voce adriatica“ trdi, da je stolni kor sv. Nikolaja iz Ljubljane pokazal za razred višjo pevsko kulturo od ostalih nastopajočih zborov, ki nikakor niso neznani v svetu glasbene poustvarjalnosti. „La stampa“ pravi, da so pevci iz Ljubljane največje presenečenje pevske revije. Mednarodna strokovna žiri-

ja je podelila slovenskemu zboru prvo mesto in ugotovila izredno glasovno kvaliteto, stilno interpretacijo in smisel za polifono petje.

Teološki tečaj za duhovnike v Ljubljani. V dneh 17. in 18. aprila se je zbralo v Ljubljani kakih 230 mladih duhovnikov, da si na teološki fakulteti obnovi svoje znanje v bogoslovnih vedah. V „letu vere“ so poslušali predavanja o sedANJI veri in neveri, da bi mogli odgovarjati na vprašanja in dvome sodobnega šolstva. Predavali so profesorji Aleksič, Fajdiga, Steiner in Trstenjak. Tečaj, ki mu je ves čas prisostvoval dr. Pogačnik, je dobro uspel.

Baragova proslava v Dobrniču. Glavna proslava stoletnice Baragove smrti bo v Dobrniču 28. julija. V nedeljo, 19. maja, pa se je v Baragovi rojstni župniji zbrala polnoštevna domača žužemberška dekanija. Slovesnost je vodil arhidiakon Ivan Merlak in v govoru razložil vodilno

misel Baragovega življenja: poslušnost sklepom božje volje. Zbrani so slovesno obnovili krstno obljubo. Tako so se skušali duhovno približati svojemu velikemu domačinu, saj je znano, kako je svetniški škof cenil krstno milost.

Po litanijah so romarji napravili spoštljiv mimohod ob Baragovem krstnem kamnu, ki so ga pred kratkim po načrtih arh. Valentinčiča ogradili z železno ograjo.

V Dobrniču se zadnje mesece skoraj vsako nedeljo oglašajo romarske skupine iz raznih krajev ljubljanske nadškofije.

Odlikovanja v mariborski škofiji. Sv. oče Pavel VI. je imenoval za prelata profesorja bibličnih ved na ljubljanski teološki fakulteti dr. Jakoba Aleksiča in kanonika mariborskega stolnega kapitlja Franca Hraščelja.

Spominska plošča duhovniku-skladatelju. Na pobudo Kluba starih goriških študentov so v Ročinju odkrili spominsko ploščo skladatelju in duhovniku Vinku Vodopivcu. Ploščo so postavili na njegovi rojstni hiši, odkril pa jo je najstarejši domačin Stefan Dugar.

Vinko Vodopivec je bil rojen v Ročinju 16. februarja 1878 kot učiteljev sin, večino svojega življenja pa je preživel kot župnik v Kromberku pri Novi Gorici, kjer je tudi umrl 29. junija 1952.

Vodopivec je napisal nad 1000

cerkvenih skladb. Znan je bil tudi kot glasbeni pedagog. Veliko je storil za dvig cerkvenega petja. Bil je tudi prvi odgovorni urednik „Družine“.

Dekanija Ljubljana-okolica proslavila leto vere. Že kar vroča sončna nedelja 12. maja 1968 je privabila k sv. Petru v Dvor pri Polhovem Gradcu na dekanijsko romanje toliko ljudi, kolikor jih ta vasica najbrž še ni imela pod svojim okriljem. Slovesnost se je pričela ob štirih popoldne. Sprevod množice ministrantov, narodnih noš in duhovnikov pod vodstvom pomožnega škofa dr. Stanke Leniča se je razvil iz spodnje cerkvice pod cesto v veliko romarsko cerkev. Do zadnjega kotička so jo napolnili romarji iz vseh dvajsetih župnij dekanije. Mnogo pa jih je moralo ostati zunaj. Slovesnost so mogočno poživljali združeni pevski zbori. — Po litanijah je sledil še majhen program. O veri in sodobnih malikih je govoril študent iz župnije Šmartin pod Šmarno goro. o življenjski veri pa študentka iz župnije Šentvid. Vmes so nastopale s pesmijo in recitacijo sestre z Dobrove.

Duhovne vaje v Slovenskih goricah. Od meseca junija do septembra je bilo oz. še bo pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah več duhovnih vaj. Od 24. do 27. junija so bile za gospodinje v župniščih; od 5. do 8. julija bodo za mlajše zakonske može; od 12. do 15. julija za mlajše

zakonske žene; od 18. do 21. julija za fante; od 12. do 15. avgusta za dekleta iz poklicev do 30. leta; od 16. do 19. avgusta za študentke in dijakinje; od 20. do 23. avgusta za katehistinje; od 30. avgusta do 2. septembra za dekleta iz poklicev nad 30 let; od 3. do 6. septembra pa bodo še za študente in dijake.

Kamniška dekanija. V nedeljo, 26. maja so iz vseh župnij obširne kamniške dekanije prišli romarji za „Leto vere“ k Sv. Petru v Komendi.

Že nad predvečer 25. maja je bila ob 19. uri posebna služba božja kot — večer vere — domače župnije, ki jo je opravil ljubljanski pomožni škof dr. Lenič. Po maši je bila tudi procesija z lučkami — simbolom vere. Naslednji dan 26. maja pa je maševal nadškof dr. Pogačnik. Več cerkvenih zborov je prepevalo mašne speve, ki jih je prav za to priložnost uglasbil prof. Matija Tomc.

Litijska dekanija se je zbrala v nedeljo, 5. maja popoldne v šmartnem pri Litiji na proslavo Leta vere in do kraja napolnila prostorno cerkev. Slovesnost je vodil ljubljanski pomožni škof dr. Lenič. Začela se je z izpovedjo vere posameznih stanov. Pred mikrofonom na oltarju so se zvrstili zastopniki mož, žena, fantov, deklet in otrok in javno izrekli svojo zvestobo Bogu, Kristusu in Cerkvi.

Dve stvari sta navzočim še po-

sebej omogočili doživetje vere. Misijonski križ so okrasili z grozdom, na katerem je raslo 13 jagod — 13 župnij dekanije. Krst enajstletne deklice vpričo vse cerkve pa je navzočim pomagal podoživljati tiste trenutke, ko so se v krstni vodi prenovili za novo življenje. V stranskih prostorih cerkve je bila razstava „Koncil v Cerkvi“, ki so jo prenesli iz Ljubljane. — Vsa proslava je nosila močan občestveni poudarek. Na koru sta nastopala združena litijski in šmarski cerkveni pevski zbor, zastopniki stanov so prišli iz raznih župnij.

Cerkev v Hotedršici je bila med vojno močno poškodovana. Dobila je več neposrednih bombnih zadetkov. Farani so takoj po vojni pod vodstvom župnika Jožeta Lušina začeli „celiti rane“ in so najprej popravili streho. Zadnja leta so po načrtih arh. Toneta Bitenca uredili podkorje in lani po načrtu istega arhitekta postavili novo, preprosto, pa lično krstilnico. Lestenca v njej sta narejena še po načrtih arh. Jožeta Plečnika, čigar rod je izviral iz Hotedršice. Zdaj so se po načrtih ak. slikarja Staneta Kregarja lotili obnove cerkvenih oken. Na letošnjo cvetno nedeljo sta bili prvi dve, predstavljajoči Jezusovo in Marijino srce, že blagoslovljeni.

Birmovanje v juniju in v juliju v ljubljanski nadškofiji. V juniju je nadškof dr. Pogačnik birmoval 2. junija v Ljubljani, 9. junija v Rib-

nici in Dolenji vasi, 16. junija v Vodicah in Komendi, 23. junija v Dobropoljah in Strugah. V juliju bo: 7. v Velikih Laščah in na Velikih Poljanah; 14. julija v št. Rupertu in v Mokronogu; 21. julija v št. Janžu in v Tržiču. — Pomožni škof pa je birmoval v juniju: 2. v Šmartinu v Tuhinju in v Stranjah; 9. junija v Zg. Tuhinju in Špitaliču; 16. junija v Ljubljani na Viču; 23. junija v Motniku in Gozdu; 30. junija v Boštanju in na Trebelnem. V juliju pa bo dr. Lenič podelil zakrament sv. birme: 7. v št. Lovrencu; 14. v Robu; 21. v Loškem Potoku in v Dragi.

Jubilej v Ribnici. V Ribnici na Dolenjskem praznujejo letos stoletnico sedanje župnijske cerkve. Pred sedanjo so bile na istem mestu že vsaj tri cerkve. Prejšnjo je l. 1775 požar močno poškodoval. Popravili so jo le za silo v upanju, da bodo mogli v doglednem času postaviti večjo in lepšo, saj je prebivalstvo v fari močno naraščalo. Dekan Ignacij Holzapfel je l. 1866 začel zidati sedanjo cerkev. Po dveh letih so pod dekanom Martinom Skubicem delo dovršili. Slovesno proslavo bo vodil na dan farnega žegnjenja v nedeljo, 4. avgusta, ljubljanski nadškof.

Novosti na Jesenicah. Župnija radovljiške dekanije so Jesenice z 11.000 prebivalci. Glavni dogodek verskega življenja v letošnjem letu je bil misijon od 28. marca do 7. aprila. Župnijsko cerkev pa je dole-

telo marsikaj novega. Streha zvonika je po načrtih arh. prof. Valentinčiča dobila novo obliko in bakreno oblogo. Glavna novost v cerkvi je krstilnica po načrtih arh. Ivana Pengova.

Radovljiška dekanija je proslavila „Leto vere“ v nedeljo, 23. junija pri Sv. Petru nad Begunjami. Ob tej priložnosti so združeni pevski zbori zapeli Sekaničevo pesem „Plamen vere“, ki jo je uglasbil prof. M. Tome.

Knjiga „Leto vere“. Za konec leta vere so slovenski škofje iz Ljubljane, Maribora in Kopra izdali knjigo „Leto vere“, ki ima 141 strani.

Iz dekanije Vrhnika. Za bližnjo in daljno okolico je bil na belo nedeljo, 21. aprila, pri Sv. Treh Kraljih na Vrhu romarski shod v proslavo „Leta vere“.

Za študente in akademsko izobražene so bile velikonočne duhovne konference dne 1., 2. in 3. aprila v cerkvi Svete Trojice — pri uršulinkah — v Ljubljani. Vsak večer ob 19,30 sv. maša, med njo meditacija: 1. Ali je Bog mrtev? 2. Krščanski humanizem. 3. Kristus, začetnik novega kozmosa. Meditacije je vodil mariborski pomožni škof dr. Večoslav Grmič. Po maši so bile razprave, govori in misli laikov in duhovnikov o perečih problemih sedanjega sveta.

VERA

IN ŽIVLJENJE

V SLOVENIJI

7. Komunizma ne marajo

Priče smo, da se narodi, ki jim je po drugi svetovni vojni zavladal komunizem, hočejo otresti njegovega jarma. Dogodki na Češkoslovaškem in v Romuniji to potrjujejo.

Letos (5. maja) poteka tudi 150 let odkar se je rodil prerok komunistične družbe Karel Marx. Zgodovina je zavrgla njegove trditve in napovedi. Razvoj in reševanje delavskega vprašanja je šlo in gre drugačno pot kot je predvideval.

Komunizem kot družbeno gibanje je močan, kadar je v opoziciji, in to predvsem v kritiki obstoječega reda. Kljub demagogiji in pretiravanjem je v bistvu njegova diagnoza pravilna. V tem je tudi njegov zgodovinski pomen in zasluga, ker je pokazal na krivice, ki so se godile in se še godijo delovnemu človeku. Angleški zgodovinar A. Toynbee je nekaj let nazaj v predavanjih, ki jih je imel v San José de Costa Rica posebej poudaril, da komunizem zbuja vest zahodnemu svetu za izvrševanje socialnih dolžnosti.

Rešitev socialnega vprašanja vidi komunizem v revoluciji, prevzemu oblasti in diktaturi proletariata. Ima do podrobnosti izdelano teorijo za osvojitve oblasti s silo. Je to dandanes najbolj popolna in kruta teorija, ki se aplicira v revolucionarnih in uporniških gibanjih.

Kot je močan v kritiki in diagnozi, popolnoma odpove v terapiji, zdravljenju družbe, odpravljanju napak in graditvi novega reda. Nima izdelane teorije o upravljanju družbe in države. Če hoče kaj ostvariti in napredovati, se mora zateči k teoriji in virom liberalne demokracije, ki je najbolj popolna teorija o upravljanju družbenih zadev, ki jo pozna človeštvo.

Enako kot v družbeni ostvarjalni teoriji, se tudi v finančnih

in tehničnih zadevah zateka po pomoč h kapitalizmu. V letih stradanja v Rusiji se je lahko obdržal na oblasti samo s pomočjo zahodnega kapitalističnega sveta. Nemški vdor je ruski komunizem vzdržal in odbil samo s severno-ameriško pomočjo. Tudi v Sloveniji se je po letu 1948 lahko obdržal na oblasti samo s pomočjo Severne Amerike, Anglije in Francije.

To bridko realnost vidijo narodi pod komunistično oblastjo. Zato iščejo pot v svobodo. Ne prenesejo več poskusov, ki hromijo njihovo življenjsko silo in obstoj.

PREPRIČANJE ZAHTEVA ŽRTVE

Po prevzemu oblasti se začne za komunizem najbolj trdo obdobje. Preje se je boril za oblast, proti drugim. Sedaj pa mora po načelih logike uresničiti teorijo v praksi, graditi družbo izobilja, uresničevati marksistični humanizem. To pa ne gre lahko. Prva težava, ki jo imajo pri tem komunisti, je, da so ljudje, prav navadni zemljani. Od drugih se razlikujejo samo v dejstvu, da so nosilci oblasti, niso pa izvzeti od osebnih nagnjenj in skušnjav komodnosti. Oblast in polni lonci ter uživanja željnost jih prevzamejo, na druge pa pozabijo. Začnejo odstopati od svojih idealov in načel, delati in skrbeti za druge. Začne se borba s samim seboj, ki je tudi za ko-

muniste težavnejša kot borba navzven z okoljem. V tej osebni notranji borbi komunisti najlažje podležejo. To priznava tudi sedanjí predsednik slovenske vlade Stane Kavčič v knjigi Samoupravljanje (I. del, Ljubljana 1964), ko pravi, da pravih komunistov ni med njimi, sploh je težko biti komunist, ker so obremenjeni s večstoletno versko in politično preteklostjo, ki so jo podedovali in se je ne morejo iznebiti.

Preteklost, ki se je slovenski komunizem ne more iznebiti, je zanje neke vrste izvirni greh, ki jim onemogoča biti dober komunist in jih nagiblje h slabemu. S tem tudi priznavajo nemoč, da niti z revolucijo niti v poznejši dobi niso mogli spremeniti obličja in duha slovenske zemlje, ki ji ga je vtisnila 1200 letna krščanska kultura in civilizacija. Ta podoba je namreč tako močna, da je tudi nasilje ne more izbrisati. Vse, kar se je delalo in dela, nosi podobo slovenskega človeka, njegov trud in žulje. Iz tega izhaja blagostanje ljudstva, komunizem pa je samo v napoto in oviro.

Biti dosleden, čeprav komunist, ni lahko. Zato ima tudi komunizem, enako kot vsaka ideja in vera, tudi svoje grešnike in odpadnike. Ti so pa prav na vrhu. Da vztrajajo, je iskati vzroke v oblastiželjnosti in timoglavosti.

Kot je resničnih katoličanov, to je doslednih v vsakdanjem življenju, malo, tako je še veliko manj doslednih, praktičnih in idealnih komunistov. Ne sledijo

besedam. Posebej mladina, ki je oster opazovalec in kritik, vidi razhajanje med besedami in dejanji (prim. članek „Zakaj je v Ljubljani vedno manj mladih partijcev“, Delo, Ljubljana 12. 1. 1968, str. 3).

ZAČELA SE JE KRIZA

Kriza je velika. Komunizem jim je v breme in napoto. Sami to priznavajo. Takole govorijo: „Vsekakor ta trenutek kaže na razkorak med načeli in stvarnostjo in na krizo kulture in politike. Reforma družbe in preosnova Zveze komunistov sta izhod iz krize. V tem vznemirljivem trenutku komunisti ne moremo biti ne brezbrizni ne ravnodušni do kulture, ki izraža človekovo moč, da obvladuje zakone narave in s tem hkrati zakone človeka samega. Spričo prelomnice, na kateri smo, je kulturni prerod tudi enačica za prerod socializma, ki mu je kultura tako pogoj kot cilj razvoja.“ (Ivo Tavčar, Komunisti in kultura, Teorija in praksa, št. 4, 1968, str. 531).

Isti pisec nadaljuje: „Marsikakšna pretekla predstava o socializmu se nam je sesula in se je izkazala kot iluzija. In ali ni ena od teh tudi ta, da v socializmu ne bo sporov med kulturo in družbo? (Ibidem str. 533).

Konec je tudi ideološkega monopola. „Seveda pa se komunisti zavedamo, da je ideološki monopo-

lizem in absolutizem stvar preteklosti, čeprav take težnje še niso obvladane. Odsevajo preživelo etastično strukturo in nanjo vezano državno ideologijo, pa tudi arbitrarno vlogo zveze komunistov. Onemogoča kakršen koli miselni kontakt in apriorno zavračanje dialog, ki je sedaj pogoj za razmah stvariteljstva v družbi, za njeno čim večjo učinkovitost in čim večjo človečnost. Zaradi tega ideološki pluralizem ni le mogoč in dopusten, ampak že obstoja.“ (Ibidem). „Če ugotavljamo, da se v naši družbi prepletajo različni idejni vidiki, različni interesi, različni tokovi, tedaj obstoji tudi potreba, da ljudje svobodno izrazijo svoje stališče, da pa jih najbolj zavestne sile tudi usmerjajo. Če naš politični sistem te možnosti ne bo dal, tedaj je nevarnost, da bodo ljudje sami iskali in oblikovali oblike za zadostitev svojih interesov.“ (Janez Vipotnik, Zveza komunistov in socialistična zveza danes, Teorija in praksa, št. 4, 1968, str. 573).

MLADINA NOČE SLEDITI

Mladina je vedno kritična do odraslih, posebno do tistih, ki so na vodilnih mestih. Ta kritika je še močnejša, če se odrasli zapirajo vase. In še omenjeni člankar pravi (Delo, 12. 1. 1968, str. 3), da se stari komunisti zapirajo sami vase, so nezaupljivi do mladih. Ustvarja se umetni prepad med

starimi in mladimi. To pasivira mlade ljudi. V tem je drugi vzrok, da jih komunizem in partija ne zanimata.

Število članov Zveze komunistov (ZK) do 40. leta starosti že od leta 1963 stalno pada, med tem ko se število komunistov, ki so stari več kot 40 let, se iz leta v leto večja. Leta 1963 je bilo v Ljubljani od 15.173 članov ZK 1247 mlajših od 25 let, leta 1966 pa le še 739. Ni dotoka iz mladih vrst. V prvih šestih mesecih leta 1967 je bilo sprejetih v Ljubljani v ZK le 164 članov mlajših od 35 let. (Povzeto je iz omenjenega članka v Delu.) Mlajši nimajo interesa za partijo kljub temu, da članska izkaznica partije omogoča štipendije za študij, boljše službe in položaje. Mladina da prednost svobodi in si izbira človeka vredno pot, čeprav je težavnejša.

KOMUNISTIČNA LITERATURA JIH NE ZANIMA

Iz anket so izvedeli, da 65% partijcev v enem letu ni prebralo nobene knjige. Tudi partijska literatura, ki je imajo dovolj na razpolago, jih ne zanima. V tem pogledu se pritožuje tudi Marija Vilfan, glavna predstavnica Cankarjeve založbe v Ljubljani. V članku „Anno Domini 1967“, ki je bil objavljen v štirinajstdnevniku Naši razgledi št. 14, dne 29. 7. 1967, str. 375, navaja: „Ugotovljamo, da izdajanje marksistične

literature dandanes „ne nese več“, zato založbe „ukinjajo produkcijo te literature“. Brez šale, anno domini 1967 v Sloveniji nimamo več založbe, ki bi še izdajala take knjige (razen redkih, z bogato subvencijo podprtih). Tako globoko ni padlo naše zoložništvo niti za časa šestjanuarske diktature; takrat je te literature izhajalo več — čeprav ilegalno.“

„Kaj se je zgodilo? Ali se je spremenila bit, doktrina naše družbe?“

„Mi moramo hitro obračati kapital, pravijo odgovorni v založbah (sicer pa tudi člani najvišjih vodstev ZK in SZDL v republiki in zvezi.). In obračajo kapital (namreč dinarje): prodajajo Mohorjeve knjige, poganjajo se za ameriške subvencije, žro se med seboj s hkratnim izdajanjem istih knjig, panično reklamirajo kuharske bukve...“

„Marksistična literatura ‘pa ne gre’.“

V nadaljevanju Vilfanova obravnava težave, ki jih imajo s tiskanjem marksističnih knjig. Drugi del Marxovega Kapitala so v tiskarni Ljudske pravice tiskali skoraj dve leti. Povsod so samo težave.

Gotovo je, da je danes marksistična literatura manj zanimiva kot v času šestjanuarske diktature, ker je bila prepovedana. Prepovedano je vedno bolj privlačno in zanimivo. Vsiljeno se ljudem upira. Komunizem tudi ni več zanimiv. Nekdanji revolucionarji so postali konservativci in reakcio-

narji. Ljudje pa hočejo nekaj novega, realnega, brez mita in utopije.

ODKLANJAJO PATERNALIZEM

Ljudje so tudi utrujeni in naveličani stalnega ponavljanja važnosti, ki bi jo naj partija imela v družbenem življenju. Stalno so ljudem dopovedovali, da so potrebni poduka, ker ne razumejo naprednih idej. Odrasle so obravnavali kot otroke.

Partija je hotela prevzeti skrb za celotno človekovo življenje. Morda je to bilo v začetku vabljivo, a v praksi se pokaže za neizvedljivo. Vsak normalno razvit človek, to je, da misli z lastno glavo, čuti potrebo, da skrbi za sebe in svoje. Ne prenese, da bi to skrb prevzela družba.

Prav tako ljudje težko prenešajo ponavljanje, da je samo partija bila nosilec osvobodilnega boja, da je vse, kar se je naredilo pozitivnega, pripisovati delu partije. Vsi vedo, da je partija bila v manjšini in spretno izrabila položaj v svoj prid, trpeli in borili so se pa drugi. Poleg tega je partija pozabila na obljube, ki jih je dala glede svobode, enakopravnosti, o družbi brez privilegijev. Marsikdo se ji je pridružil, ker je verjel tem obljubam. Nekateri sedaj zahtevajo izpolnitev teh obljub, med njimi tudi tržaški profesor Boris Pahor v reviji Zaliv, a naletijo na gluha ušesa.

SAMOUPRAVLJANJE NE ZADOVOLJI DELAVCEV

Po neuspehih administrativno vodnega gospodarstva so prešli na samoupravljanje, to je formalni prenos upravljanja podjetij na delavske svete. Od formalnosti do realnosti pa je dolga pot. Samoupravljanje noče in noče postati realnost. Vsi se borijo za položaje, direktorji in partija, le delavci so potisnjeni v kot. Že več anket je pokazalo, da komaj 30% delavcev ve, kaj se dogaja v podjetjih. Zato se delavci ne zanimajo za napredek podjetja, skrbi jih le lastni zaslužek.

Slovenskemu človeku so odvzeli imetje, podjetje in obrate. Po 23 letih neuspešnega gospodarjenja vabijo v deželo tuj kapital in mu ponujajo 49% lastništva slovenskih podjetij.

Mladí rod, ki prihaja, je do tega stanja zelo kritičen. Mu ni vseeno, kaj se dogaja na slovenski zemlji. Zaenkrat nima oblasti in moči, lahko samo opozarja, predlaga, rdti. To nalogo vrši. Nič ne molči, brani slovenske interese, slovensko ljudstvo. Tudi mlajši komunisti, v kolikor sploh so. To daje upanje, da ko bodo prevzeli odgovorna mesta, se bodo popravile krivice in pospešila pot k svobodnemu življenju.

Avgust Horvat

ZA

— Karla: Plemenito dekle

— Zadnja ura

— Danijelove zgodbe

MLADINO

Karla:
Plemenito dekle
v baru

no, ne vedoč kam. Naposled so se še njeni svojci vsi razkropili. Ostala je tu sama in si s slkanjem služila vsakdanji kruh. Toda njen zaslužek je bil pičel, komaj tolik, da se je preživljala.

Iz te zamišljenost, jo predram

Sredi trga malega mesta je bil bar. Bil je vedno zelo obiskan, ker so tam imeli dobro kavo in izborna pijača, uslužbenci pa so bili izredno prijazni in ljubeznivi.

Nekega večera je bil bar zopet napolnjen z najrazlinejšimi gosti. Od vseh miz se je slišalo glasno govorjenje, smeh in razne šale. Le pri neki mizi je sedelo samo 18-letno dekle. Tiho je zrla predse, kakor da ne vidi in ne sliši nič, kaj se godi okrog nje.

Njene misli so uhajale tja daleč, kjer je pred leti morala zapustiti svoj dom in bežati z očetom, materjo in dvema bratoma v tuji

mož, ki je nenadoma vstopil v bar. Videti je bil bolehen, star in ubog. Pred seboj je nosil leseno predalo, na katerem so bili razvrščeni razni predmeti, kakor: trakovi za čevlje, gumbi, elastika in druge drobnarije. Vse to je nosil po hišah in ponujal robo po nizki ceni. S tem se je preživljal, ker ga je bilo sram beračiti. Tudi gostom v baru je sedaj ponudil to drobnarijo, toda nihče se ni zmenil zanj in tudi ničesar kupil ni.

Približal se je tudi Karli, tako je bilo namreč ime dekletu, ki je sedelo samo za mizo. Ta takoj opazi, kako revno je oblečen ubogi mož in da ima raztrgane čevlje, ki so bile le z vrhco ovite in z vzlom pritrjene. In pri tem ji zopet misli uidejo na dom, kjer je vedno njen oče obdaroval vsakega siromaka. Vselej je rekel: „Vzemi ta dar v božjem imenu!“

Ko je stopil ubogi mož h Karli in jo poprosil, naj kaj kupi, je ta potegnila iz torbice večji novic in mu ga ponudila. Žalostno je zmajal mož z glavo in rekel: „Ne morem ga menjati.“ Dekle mu je pogledalo natančneje v obraz in je videlo, da je ubožec ves bled in sestradan. Začel se je tresti in videti je bilo, da se bo zdaj pa zdaj zgrudil. Hotel je nekaj reči, pa ni mogel ničesar več spregovoriti. Kolena so se mu začela šibiti. Karla je skočila pokoncu in ga zadržala, da ni padel. Ponudila mu je stol in mu rekla: „Sedite!“ Natakarku pa je velela: „Hitro prinesite kozarček konjaka!“ — „No-

benega alkohola,“ zdihne ubogi mož. „Prosim raje košček kruha!“ Karla je torej dala prinesiti skodelico mleka in kos dobrega kruha, da bi si siromak utešil lakoto.

Vsi gostje so postali sedaj pozorni, se približali k starčku in svetovali: „Na zrak, na sveži zrak z njim!“ Toda Karla jih je zavrnila: „Vrnite se nazaj k svojim mizam in pustite moža, naj se najprej nekoliko pokrepča.“ Ko mu prinese natakark mleko, hoče ubožec prijeti za skodelico, a roke se mu tako tresejo, da je ne more dvigniti k ustom. Tedaj vzame Karla skodelico, namaka kruh v mleko in ga nosi k njegovim ustom. Morala ga je pitati kakor majhnega otroka. „Hvala, lepa hvala!“ je mrmral revež. Globok vzdih se mu izviije iz prsi: „Vi, gospodična, ste tako dobri z menoj. Prosim, samo za hipček me še pustite sedeti!“

Karla se zopet spomni na svojega očeta, ki je tako rad dajal revežem miloščino z besedami: „V imenu božjem.“ „Da, v imenu božjem sem tudi jaz to storila,“ reče tihoma.

Ko pogleda siromaka, zapazi, da so njegove oči obrnjene naravnost vanjo. Spoznala je v tem pogledu globoko hvaležnost ubogega moža. Obšlo jo je neko tiho zadovoljstvo. Nenadoma ji šine dobra misel v glavo. Skoči pokonci. Vzame siromakovo predalo, obesi si ga na ramena in hodi z njim od mize do mize po baru. Vsakdo izmed gostov mora nekaj kupiti ali pa po-

ložiti na polico prostovoljni dar. V vsem baru je bilo popolnoma tiho in vsi so z občudovanjem gledali mlado dekle, ki je tako požrtvovalno nabiralo denar za uboge- ga siromaka.

Potem se vrne k možu, strese pred njim nabrani denar na mizo in reče: „Vzemite v božjem imenu! Vse je sedaj vaše. Siromak jo hvaležno pogleda, rekoč: „Blaga gospodična! Bog, ki vse vidi in vse ve, naj vam stotero poplača!

Že dva dni nisem imel grižljaja v ustih in ne beliča v žepu. Povsod so me odganjali kot nadležnega berača. Pa Bog jim odpusti, saj niti ne vedo, kaj lačni trpe. Po pravici vam povem, da nisem še nikjer našel tako plemenite duše kakor ste vi. Nasitili ste me, nabrali denar zame in mi s tem rešili življenje. Ravnali ste po Jezusovih besedah: „Kar ste mojemu najmanjšemu bratu storili, ste meni storili.“

Zadnja ura

GOSPOD, TI JO SPREMLJAJ!

Zapuščam ti Marijo.

Marija je močna žena. Spoznal sem jo, ko je imela 15 let. Vsako popoldne sem jo pričakoval pred šolo, da sem jo videl. Tri leta sem jo le tiho ljubil. Spominjam se njene črne kite na prsih. Tisoč opravičkov sem si zamislil, samo da sem bil pred šolskimi vrati ob uri, ko je ona prihajala iz razreda. Takrat sem začel šteti dneve, ki se sedaj končujejo. Videl sem jo, kako je rasla in postala žena. Se spominjaš tistega popoldneva, ko sem padel z zidu, zato, da bi ona postala pozorna name. „Si se udaril? Zaveži si tale robec; koleno ti krvavi.“ Drugi dan sem se vrnil, da sem se ji zahvalil. Takrat sva se našla.

Obiskovala sva se ob nedeljah, kasneje ob nedeljah in četrtnih, potem vsak dan. Poročila sva se. Spominjam se poročnega potovanja, najin dom, otroci, delo in sladka dolžnost, da sem takoj za Bogom najbolj ljubil njo.

Še vedno jo ljubim, kakor prvi dan, samo na različen način. Danes

ne bi mogel živeti brez nje. Njo najtežje pustim. Prej sem ti rekel, da težko umrem, ker sem ljubil življenje. Marija je velik del mojega življenja. Veliko časa je preživela zame. Bila mi je dobra žena, vse sva si delila.

Kadar sem se vračal z dela, me je pričakovala s toplo vodo in svežim perilom. Kadar sem imel težave pri delu, mi je rekla: „Nikar se toliko ne trudi, od prejšnjega meseca imamo še nekaj denarja, otroci imajo obleko in čevlje, ti in jaz lahko potrpiva s tem, kar imava. Bo že bolje.“ Kako dobro oskrbnico s' mi dal Gospod. Hudo mi je, da sem se včasih z njo prepiral, ker sem mislil, da trati denar, ko je kupovala dobro obleko za otroke. Ona je potrpela z mojo slabo voljo. Nekoč zaradi malenkosti tri dni nisva govorila. Ona je vedno trdila, da sem bil jaz kriv, jaz sem pa trdil, da ona, ampak ta luč zadnje ure, kakšno jasnost da življenju, Gospod.

Spominjam se stvari, na katere nisem nikoli mislil. Tisti ubožec, kateremu sem rekel, naj gre delat, namesto da prosjači. Mogoče zares ni mogel delati. In če je zares potreboval, da bi mu jaz dal miloščino, da bi mogel tisti dan jesti? In če s' bil ubožec ti?

Ta luč zadnje ure je tako jasna. Občutek imam, da sem vse življenje preživel v temnem predoru in zdi se, da sem vse delal napak. Samo ljubezen je bila dobra. Bila je edina luč, ki je predrila predor. Ljubezen in dejanja, ki sem jih storil iz ljubezni.

Zapuščam ti Marijo, Gospod. Slišim, kako šiva na šivalni stroji. Kako mi ugaja ropot stroja, ki ga ženeta njenj nogi in belo platno, ki drsi v njeno naročje. Vedno, kadar sva pričakovala otroka, je pripravljala košek. Za vsakega otroka posebej, ker je vse enako ljubila. Rekla je: Kadar se bodo poročili, j'm jih bom podarila, da bodo videli, kakšna je bila njihova mati.

Marija, dobra žena mojega doma, kako težko umrem, kako težko te zapuščam. Napolnjevala si hišo s svojo delavnostjo, a od jutri naprej ne bom več tvoja priča. Tvoja obleka bo črna, tvoj pogled bo iskal stvari, ki sva jih skupno gledala. V vsaki teh stvari se bova srečala.

Gospod, vem, da te prosi, da jo odpelješ skupno z mano, vendar ne poslušaj je, ker ne ve, kaj prosi. Dom jo še potrebuje. Mar'ca in Ani se morata od nje še veliko naučiti. Tudi fantje jo potrebujejo. Večji da bodo vedeli, kaj je žena. Janko, da mu zaveže kravato ob nedeljah.

Zapuščam ti Marijo. Pazi jo. Varuj jo ti sedaj, ko je jaz ne bom mogel več. Varuj jo, kakor si jo do sedaj, kadar je jaz nisem znal.

DANIJELOVE ZGODBE

17. SEPTEMBRA. Dva meseca počitnic, ne da bi napisal en sam stavek v dnevnik. Ravno kar sem prebral ves zvezek. Kakšna razlika med prvimi in zadnjimi stranmi. V začetku sem bil še otrok, sedaj sem že oseba. Premislil sem vsa svoja občutja. Razvoj je viden. Ljubezen do Lucije je ta razvoj dokončno utrdil.

Do danes sem zapravljal življenje in čas, a odslej bo drugače. Postavil si bom cilje in se potrudil, da jih dosežem. Hočem postati mož, volja, osebnost.

Pregled mojih počitnic:

Priznati moram, da sem se dolgočasil. Še dobro, da imam prijatelje, kaj bi sicer počel.

— Včasih smo šli v kopališče, a letos je bilo vreme pasje.

— Sprehodi s kolesi, igranje „fudbolina“, lenarjenje po cestah.

— Taborjenje: popoln polom. Od treh tednov se je skrčilo na tri dni. Vzrokov je bilo mnogo: odpor staršev; Pavel ni imel kolesa; pomanjkanje denarja; itd. Z eno besedo: tri dni smo preživeli štirideset kilometrov iz El Havra. Lilo je kot iz škafa.

— Lucija: Kljub ločitvi se je moja ljubezen do nje še bolj utrdila. Njaj postalni sistem je dobro deloval, a zaradi varnosti sem uničil vsa pisma, razen enega. Ta se ne bo zgubil; prihrdil ga bom na to mesto.

Pismo se glasi:

9. septembra.

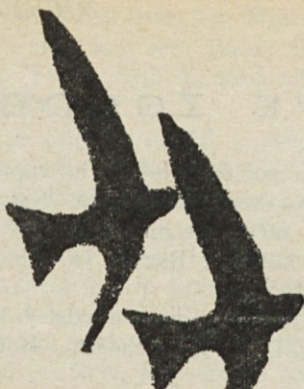
„Moj dragi Danijel!

Čez petintrideset ur te bom znova videla. Dobila se bova pred kavarno. Jaz že sedaj živim le za tisti trenutek! Poldrug mesec tako daleč od tebe. A lahko ti zatrdim: vsak dan sem mislila nate in na najino ljubezen. Ravno kar sem prišla z zadnjega sprehoda po polju. Odtrgala sem divjo marjetico in preizkusila tvojo ljubezen. Povedala mi je, da me ljubiš 'strastno'. (Ta beseda je moj zadnji izum) Na svidenje, moj dragi Danijel!“

Prišla je, večja, močnejša, lepša, bolj dekle kot prej. Z njo se vrača volja. Ponovno bo treba iti v šolo. Njena prisotnost mi bo pomagala, da bom pozabil dolge in sive dni.

(Priredil T. M.)

(Bo še)

SLOVENC V SVETU

AVSTRALIJA

Smrt matere Romane Toplak

V Melbournu je umrla prednica tamošnjih slovenskih sester v Slomškovem domu m. Romana Toplak. V Avstralijo je prišla leta 1966. Njen namen je bil iz njene kongregacije napraviti prvo slovensko žensko misijonsko družbo z imenom Baragove sestre. Dočakala je skoraj 81 let, v kongregaciji je preživela 53 let.

Šola pri sestrah

Z začetkom državnih šol se je v Melbournu začela tudi Slomškova šola v Slomškovem domu pri slovenskih sestrah.

AVSTRIJA

Nov duhovnik

Poleg g. Hafnerja v Gradcu in g. Miklavčiča v Spittalu je Sv. Stolica imenovala slovenskega dušnega pastirja tudi za slovenske izseljenke na Tirolskem in Predarlskem. Za to mesto je bil imenovan cistercijski pater g. Štefan Kržišnik iz Stamsa.

Imenovanje

G. Ciril Lavrič je bil imenovan za ravnatelja slovenskih dušnih pastirjev v Avstriji.

BELGIJA

Imenovanje

G. Vinko Žakelj, izseljenški duhovnik za Slovence v Belgiji in Holandiji, je bil pred meseci imenovan za duhovnega svetnika in zastopnika tujih misijonarjev v škofiji Liege.

Mladinski dan in šola

V začetku maja sta bila mladinska dneva v Eisdeni in v Waterscheju. V Eisdeni in Zmartbergu so ustanovili slovensko šolo. Obiskuje jo precej slovenskih otrok.

ECUADOR

Priznanje

Slovenski duhovnik v Ecuadorju, g. Vencelj Rijavec je bil imenovan za generalnega vikarja škofije San

Antonio v Manabi. Msgr. Rijavec je goriški rojak. Fašisti so družino pregnali v Makedonijo. Tu so ga mobilizirali partizani, katerim je ušel v Grčijo in leta 1945 stopil v slovensko semenišče v Pragli. Leta 1948 je s semeniščem prišel v Argentino, kjer ga je tri leta kasneje posvetil za duhovnika rajni škof Rožman. G. msgr. Rijavcu iskreno čestitamo.

FRANCIJA

Predavanje — Romanje

Dr. Jože Žabkar, zastopnik Vatikana pri mednarodni organizaciji UNESCO, je imel pri Slovencih v Parizu predavanje o temi „Poslanstvo in delo Cerkve v UNESCO in drugih mednarodnih organizacijah.“ — Slovenci v Franciji bodo imeli letošnje romanje v Lurd skupaj s Slovenci iz domovine od 24. do 29. avgusta, katere bo vodil pomožni ljubljanski škof dr. Stanko Lenič.

KANADA

Nov roman Karla Mauserja

„Božja beseda“, verski mesečnik, ki ga v Torontu izdajajo slovenski lazaristi, je z letošnjim letom začela objavljati nov roman pisatelja Karla Mauserja o Baragi pod njegovim škofovskim geslom „Le eno je potrebno“.

Letošnji katoliški dan na slovenskem letovišču v Boltonu je bil po-

svečen stoletnici smrti škofa Barage. Pripravili so štiri nove pesmi o Baragi, besedilo sta oskrbela Karel Mauser in Pavel Oblak, pesmi pa sta uglasbila skladatelja Anton Jobst in Matija Tome. — Dr. Rudolf Čuješ, profesor na St. Francis Xavier University, Antigonish, Nova Scotia, pa je v angleščini napisal knjigo o Baragi s posebnim vidikom na Baragovo delo in vpliv v Kanadi.

Baragova proslava v Torontu

V spomin stoletnice Baragove smrti so imeli Slovenci v Torontu slovesno prireditev v župnijski dvorani pri Mariji Pomagaj. Igrali so oratorij dr. Tineta Debeljaka „Barago na oltar“. Režiser je bil Stanko Brunšek. V drugem delu je g. Tone Zrnc CM s skioptičnimi slikami prikazal Barago in kraje, kjer je deloval.

NEMČIJA

Slovenski dan

Na binkdšno nedeljo, dne 2. junija t. l., se je zbralo v mestu Wernau, 25 km od Stuttgarta, okoli 1.200 Slovencev na prvem slovenskem dnevu. Točke dneva so bile: dopoldanska sv. maša (somaševanje), pete liturgije in blagoslovitev izseljenske zastave ter popoldanski kulturni in družabni del. Popoldne je govoril župnik Ciril Turk iz Esslingena. Prvi slovenski dan v Nemčiji je imel izredno navduševalen učinek v vseh udeležencih.

SVETOVNE NOVICE

Priče trpljenja

V avstrijskem Marijinem svetišču se je zbralo 80 nekdanjih trpinov v nekdanjih nemških koncentracijskih taboriščih. Med temi je bilo 50 duhovnikov iz Avstrije, Nemčije, Nizozemske, Belgije, Francije, trije s Poljske in pet iz Slovenije.

Zakaj mu je vzel mikrofona?

Škof mesta Crateus v severnovzhodni Braziliji je govoril na univerzi v Ceari (Brazilija) akademikom o plačah in socialni pravičnosti. Ko je dejal, da je prizadevanje delavcev za pravično plačo prav tako sveto, kot je svet veliki teden, je stopil k škofu rektor univerze mu vzel iz rok mikrofona in dejal, da mora takoj zapustiti univerzitetno poslopje.

Somaševanje pri anglikancih

Višek zadnjega letnega zborovanja tako imenovane "Church Union" (tistega dela anglikancev, ki se drži katoliških obredov) je bila — pr-

vič — koncelebracija pri službi božji. Pet škofov in dva duhovnika, so somaševali pred 3.000 verniki.

Brez naslovov

Duhovniški svet nemške škofije Passau je predložil v razpravo duhovnikom, da se odpravijo vsi častni naslovi duhovnikov in odlikovanja.

80-letnica duhovništva

V začetku maja je slavil izredni jubilej tirolski duhovnik Consiliarius Sponring: v Innsbrucku je slavil 80-letnico duhovništva. Star je 105 let. Je zdrav in pravi, da so njegova leta najbolj zdrava, ker redko kdo umrje pri teh letih.

Stiki z rusko Cerkvijo

Od 26. maja do 2. junija so v Moskvi proslavljali 50-letnico obnove moskovskega patriarhata. Slovesnosti se je udeležilo tudi zastopstvo iz Vatikana pod vodstvom nadškofa Dwyerja iz Birminghama

(Anglija). S tem Vatikan nadaljuje ekumenske stike med katoliško in rusko Cerkvijo.

Angleški diakoni

Škofje Anglije in Walesa so se odločili, da uvedejo diakonat kot samostojno cerkveno službo. Po petih letih poskušnje bodo o tem dokončno odločili.

Romunske zahteve

Tudi v Romuniji so se začeli dvigati glasovi, da naj oblasti znova dovolijo delovanje unijatske duhovščine. Podobno kot na Češkoslovaškem so leta 1948 komunisti ukinili katoliško Cerkev vzhodnega obreda, pet njenih škofov pa internirali.

Mladina v kino in TV

V Linzu so ustanovili družbo "Christus + Film", ki si bo prizadevala razširjati pravilno razumevanje filmov in pospeševati med mladino filmsko in televizijsko udejstvovanje.

Ameriški škofje za črnce

Katoliški škofje Združenih držav Amerike so povabili vse katoličane k sodelovanju v boju zoper rasno razločevanje. Podpirajo naj tozadevne državne komisije, ki skrbijo za rasno sožitje.

Nagrade za "Novo pesem"

Avstrijska radiotelevizija je pod naslovom "Nova pesem" razpisala

nagradno tekmovanje za nove verske pesmi. Upoštevane bodo nove pesmi, ki trajajo od dveh do šest minut. Prva nagrada obsega 10.000 šilingov, druga 5.000, tretja pa 2.500 šilingov, in pet nagrad po 1.000 šilingov.

Za ruske turiste

V Rimu je v drugi polovici maja izšel prvi vatikanski turistični vodnik v ruščini.

Pomoč na kongresu

Nad sto mehiških študentov, članov Katoliške dijaške zveze, je ponudilo svojo pomoč vodstvu mednarodnega evharističnega kongresa v Bogotá (Kolumbija). Prav tako se pripravlja 2.500 skavtov za rediteljstvo in bolniško pomoč na kongresu.

2. zborovanje

Od 22. do 27. junija je bilo na Norveškem v mestu Oslo 2. zborovanje svetovne krščanske zveze za radiofuzijo. Udeležili so se ga zastopniki 30 držav.

Na Madžarskem

Madžarski verski list "Uj-ember" pogumno odgovarja na članek v sindikalnem listu "Nepszava", ki je napadal uradnike zaradi vedno večjega verskega udejstvovanja. Verski list pravi, da madžarska ustava ne nasprotuje krščanskemu prepričanju. Le partijskih funkcij ne more opravljati, kdor ni član partije.

spomini poročevavca iz Kristusovih časov

P. J. M. Heredia DJ — Fr. Kremžar

Svatba

Hiše, kakor podolgasti beli kvadri v sredi senčnih oljčnih in smokvinih nasadov za živimi mejami iz rdeče ali rumeno cvetoče košenilje — tako se mi je predstavilo slikovito mestoce Nazaret, ki kakor amfiteater sloni na vznožju visokega gričevja. Ime pomeni cvetočo mladiko. V hribu izvira močan studenec, čigar vodo sprejema v skalo vsekani zbiralnik. Semkaj domačinke hodijo po vodo, kadar se izza Moabskih gora prikaže sonce, ali pa kadar zvečer že zahaja za Karmelom. Prišli smo že pozno popoldne in smo lahko gledali pestro sliko, ko so dekleta v pisanih oblačilih z vrči na glavah prihajale k studencu. Ustavili smo se čisto blizu. Dekleta so se pogovarjale o Salomini poroki in obirale bahaške Kančane, češ, da zgolj zato prirejajo tako razsipno in razkošno svatbo, da bi se pred Nazarenci bolj postavili.

Marija je bila preprosta in prikupna

Tomaž, ki je bil doma v Sefori, je poznal dosti deklet in se z njimi pogovarjal. O njih in njihovih družinah mi je pravil razne marnje, ki me niso zanimale. Prav ko smo se odpravljali naprej, me pocuka tovariš in pravi:

„Ali bi rad poznal Jezusovo mater?“

„I, seveda!“ sem bil ves vesel.

„Glej jo, po vodo prihaja.“

In res se je prav tedaj približala ženska kakih šestinštirideset let. V vsej svoji skromnosti in preprostosti je bila dostojanstvena. Tomaž jo je najspoštljiveje pozdravil. Nad vse prikupno in zvonko je odzdravila in rekla:

„Tomaž, sodim, da prihajaš na svatbo svojega prijatelja Simona.“

„Res je, gospa! Pa tudi prihaja prijatelj Rafael, ker ga je povabil Jožef Arimatejec.“ Potem je vnovič zajela vodo in jo zlila v bližnje korito. Žejne živali so pritisnile h ko-

ritu. Ona jim je meni nič tebi nič začela snemati nagobčnike ter tako prehitela Kvarta, kateri je križem rok strmel v to žensko.

„Salomi strežem“ je rekla Marija, „in ji pomagam oblačiti se k poroki. Zato potrebujemo dosti vode za obredna umivanja.“

„Če hočeš, gospa,“ se ji je ponudil Tomaž, „ti še jaz prinesem vode, da se ne boš preveč trudila.“

„Saj sem vajena,“ je odgovorila. „Vendar ti bom hvaležna, če mi jo prineseš, ker moram pomagati Salomi, ki je prav dobro dekle.“

Tudi jaz sem se ji ponudil in še Kvarta sem ji dal na razpolago, s čimer je bil ta zelo zadovoljen.

„Ker sta že tako dobra, sprejemam vajino ponudbo, ampak le, da bi mi odnesla košaro s kruhi za jutrišnjo gostijo, ker sem revna, naj bo to moje poročno darilo.“

„Gospa“ sem ji zatrjeval, „razpolagaj z nama po svoji volji...“

Marija je dvignila vrč na ramo in rekla: „Prav lepa hvala vama obema! Moram hiteti, ker me čaka Saloma. Kajne Tomaž, da boš tako dober in mi boš jutri pri gostiji pomagal?“

„Kar boš želela, gospa,“ je Tomaž odgovoril. „Na uslugo ti bom, kolikor bom le mogel.“

„Torej je prav,“ je prijazno dejala, „jutri te pričakujem v Kani, tudi vaju dva pričakujem jutri zjutraj tukaj, da prideta po košaro.“

Oba s Kvartom sva se hkrati oglasila: „Ne samo to! Vse, kar nama boš blagovolila naročiti.“

Jezusova mati ima prelepe oči

Sonce se je nagibalo za Karmel in obsevalo Marijo. Sončni žarki so ji ozarjali kostanjeve lase, ki so ji razpuščeni padali po hrbtu in so jih tu pa tam že prepletale sbrne nitke.

Ko je Marija odšla, sem vzkliknil: „Kako prelepe oči ima ta ženska! Pogled ji je tako mil, čist in nedolžen, da sem ves presunjen in da čutim nedopovedljivo spokojnost v srcu.“

„Ne čudim se, da je Marija tako vplivala nate. Nam vsem se prav tako godi. Iz njenih oči vre sama dobrot. Še celo njene rojakinje Nazarenke, kakor so drugače opravljive, jo spoštujejo in ljubijo. Vsi prebivalci in sosedje jo kar ne morejo prehvaliti,“ je pripovedoval Tomaž.

„Vse življenje bi ji rad služil“

Zdaj spregovori Kvart, ki je doslej gledal za njo, dokler ni izginila v mestni ulici:

„Kar se mene tiče, pravim, da je moj obisk v tem opravlljivem Nazaretu prav srečen. Rečem ti, Tomaž, da bi tej gospe rad služil vse življenje. Ne veš, Domine, kako sem ti hvaležen, da si me dal njej v službo.“ Dobri mož je spregovoril te besede globoko ginjen.

Bilo je že deset ponoči, a ženina še ni bilo. Družice so Simona nepotrpežljivo pričakovale, ker so hoteli ženinu svetiti z oljenkami, ko pride v mesto. Nekaterim izmed njih so luči že ugasnile. Druge, ki so bile bolj previdne, so imele s se-

boj vrče z oljem, one pa nič; zato so morale po olje. Med tem pa je prišel ženin s svojimi svati. Vsi navzoči smo vstopili za njim, nakar so se zaprla vrata Salomine hiše. Obred se je pričel in med obredom nihče ni smel v hišo. Zaman so trkale na vrata nepredvidne družice, ki so šle kupovat olje za svoje svetilke.

Hiša, dvorana, ženin, nevesta

Ker je nevestina hiša le majhna nas je samo kakih trideset bilo za priče pri obredu. Stopili smo v gornje nadstropje in se razvrstili v precejšnji okrašeni dvorani. S stropa so visele svetilke, s sten pa cvetlični venci. V dvorani je bil napravljen krasen baldahin, ki ga je posodil Jožef Arimatejec. Pod njim sta stala dva imenitna stola, za ženina in nevesto. Ženinov prijatelj Jožef je v dragoceni tuniki stal ob nevesti ter že nekoliko nestrpno pričakoval Simona, ki se je bil nepričakovano zakasnil. Končno je vendarle prišel ženin s svojimi svati, „ženinovimi tovariši“, med katerimi sta bila tudi Tomaž in Natanael. Sedaj mu je Jožef uradno izročil Salomo. Hudo sem bil radoveden, kako je nevesta oblečena. Vsa je bila zagrnjena s tako gostim pajčolanom, da ni bilo mogoče videti ne obraza ne obleke. Vsa postava je bila zakrita, le poročni venec na glavi se je videl. Zraven mene je stal star mož, ki so mu rekli David. Ta mi je rekel:

„Kakor obred velevala, se je nevesta okopala, nato pa so jo mazilili z najlepše dišečimi olji, ki sta ji jih podarili Berenica in Veronika.“

„Saj zato pa tudi vsa hiša diši po vijolicah!“ sem opomnil. David pa je nadaljeval:

„Po pravici Salomon primerja nevesto oblaku dišečega kadila, ki plava nad zemljo. Belo oblačilo ji je z zlatom obrobjeno in okrašeno z najlepšim nakitom. Prepasana je z deviškim pasom, ki ga ji sme odpeti samo njen mož. Dolgi in z dišečim oljem maziljeni lasje ji razpuščeni padajo po plečih. Vso pa zakriva pajčolan, s katerim je zagrnjena...“

Kakšen je bil poročni obred?

Obred se je pričel in moj tovariš je moral obmolkniti. Simon, v sijajni tuniki in z lepim vencem okoli glave, je prijel Salomo za roko in jo odvedel pod baldahin. Pismar je prebral zaročno listino, ki je bila sklenjena pred več meseci, kar so vsi navzoči potrdili, rekoč — Amen.

Ker je Salomi oče že umrl je njen stari oče Juda nevesto in ženina prijel za roke, povzdignil oči k nebu in zanju Boga prosil blagoslova. Nato je ženinu vzel z roke prstan, nanj položil svojo roko, ter ga spet vrnil ženinu. Zdaj je ženin nevesti nataknil prstan. Novoporočenca, ki sta doslej stala, sta sedla. Jožef je vzel čašo najboljšega vina, jo povzdignil in molil za blagoslov mladima. Nato je čašo podal Simonu. Ta jo je vzel in najprej iz nje sam odpil malo vina. Potem je nevesti odgrnil pajčolan in ji dal piti; ostanek je potem sam izpil. Prazno čašo je pa treščil ob tla, da se je razletela.

Bo še

ZLATO VEČNEGA JUDA

Hugo Wast

Ob zori se je začela procesija petdesetih avtomobilov, ki so vozili Rheingoldove zlate palice na parnik, ki naj bi jih odpeljal. Spet so poročevalske družbe pod oblastjo Kahala skušale to novico prikriti. Poročale so celo, da ladja ne vozi za Rheingolde, marveč za nekoga drugega.

Ta trud je bil zastonj. Več kakor sto tisoč ljudi je pritisnilo na obalo, da bi videli, kako bo odhajala ladja, ki se je zdelo, da je s tem, ko je odnesla zlato, prinesla vsej državi olajšanje.

Še tisti dan so vedeli tudi v Londonu, kaj se je zgodilo. Plazu ni bilo mogoče ustaviti.

Cena unči zlata je padla na mah za trideset šilingov. Česa takega svet še ni videl.

In kar se je godilo v Buenos Airesu, se je potem godilo po vsem svetu.

Milijoni ljudi, ki so hranili peščico zlata, so drveli, da bi ga za-

menjali v bankovce, ki so bili sicer papirnat denar, pa le edini, ki ga je trgovina poznala in sprejemala.

Ljudje niso zdaj več hoteli vedeti, koliko unč zlata je za bankovcem za tisoč šterlingov, marveč koliko teh svetlih in trdnih bankovcev Angleške banke dobiš za tisoč šterlingov zlata.

Zlato je nehavalo biti denar, to se pravi, posredovalna vrednota in je začenjalo postajati blago, žigar vrednost meriš z drugim denarjem.

To je bila čudna duševna prikažen. Svet je bil zastrupljen po pogubnih naukih in je živel v veri, da bo konec vsega papirnatega denarja in konec vseh držav tisti dan, ko jim bo zmanjkalo zlate podlage.

Zdaj pa se je kazalo prav nasprotno. Zlato je padalo, bankovci pa niso izgubljali veljave.

Kdor je iskal vzroke te prikazni je prišel do preproste resnice:

Zakoniti denar kake države ne potrebuje nič zlatega poroštva, ka-

dar ga je toliko, kolikor ga potrebuje trgovina. Njegova veljava temelji zadosti trdno v potrebi po denarju, ki ga čuti država za svoje posle. Vrednost denarju se zmanjšuje samo, kadar ga je preveč, več pa se, kadar denar izginja.

Ta ugotovitev je bila kakor nenadna luč za državnike, ki so se prej prestrašeni izpraševali, s čim bodo nadomestili zlato.

„Z ničemer!“ jim je surovo odgovarjala resničnost, ki je niso slutili, zakaj zlata ni bilo potrebno nadomeščati.

V šestih mesecih je zlato padlo tako, da so vlade in državljani plačali vse dolgeve z desetino in skoraj stotino njihove nekdane veljave.

Krščanski svet se je začutil svobodnega in je na široko zadihal.

Spet se je rodila volja do poštenja, ki se je zdelo, da je pogorela do korenin. Začelo se je plesti trgovsko življenje med narodi. Obnavljali so se uničeni posli. Odpirale so se tovarne, ki so jih bili zaprli na škodo kupovalcev. Izginjal je rak nezaposlenosti in mir se je utrjeval.

Vlade in narodi so bili do zadnje sile zaposleni z reševanjem vprašanj, ki jih je vzbudil čudoviti izum Julija Rama. Zaradi tega se niso menili za mednarodne spletke. Sovraštvo se je ohlajevalo in ustavila se je pogubna tekma v oboroževanju.

Kahal je čutil, da se mu lomi v rokah orožje, ki ga je vihtel od svetopisemskih časov sem.

Toda še zmeraj je premišljal o tistem izhodu, ki mu ga je nasve-

toval Elias Silberstein: naj se Rhein-goldi sporazumejo z Meyerbeeri, naj uničijo izum in izumitelja. Blumen ni bil sposoben, da bi to nalogo izpolnil.

Silberstein je vzel letalo in odletel iz New Yorka v Buenos Aires. Prišel je tja bolan, ves gluhi od ropanja veterne, truden. Toda opoldne si je opomogel ter sklical močnike iz sinagoge.

Prav posebej pa je povabil Kohena.

Potem je zvedel, da je zastopnik Meyerbeerov izginil. Ne njegovi tajniki, ne lepa Tamara niso vedeli nič o tem, kje je.

IX.

Roš v Tamarini hiši

Julius Ram je dosegel nekaj docela nasprotnega tistemu, kar so si obetali stari alkimisti.

Ti so mislili, da bodo pomnožili človeško bogastvo in z njim človeško srečo, če pomnože količino zlata na svetu.

Mislili so si, da je zlato samo po sebi bogastvo, da je svetu treba čim več zlata in da bo zlato ohranilo svojo veljavo, to se pravi, svojo kupno moč, čeprav ga bo izredno veliko.

Ramov izum je jasno dokazal, kako zmotne so bile te otročje misli. Takih misli je veliko ljudi še v današnjih časih.

Ram ni pomnožil človeškega bogastva s tem, da je doumel način, kako izdelovati v obilju nekaj, kar ni svetu služilo za nič drugega ka-

kor za denar. A ko je uničil veljavo zlata, je rešil človeštvo samovlade, ki jo je Kahal imel nad denarstvom vseh držav in s tem nad izdelavo in delom vseh ljudi na zemlji.

Ko državniki ob nenadnem padcu zlata niso mogli spati in so si belili glave, da bi našli nov denar, so nenadno ugotovili, da se je to strahotno vprašanje rešilo samo od sebe: papirnati denar je krožil naprej kakor včasih. Ljudje niso kazali nič odpora proti njemu.

Ljudje so se čudili vsemu, kar so doživljali zdaj. Še bolj pa so se čudili tistemu, kar so videli, mislili in verovali nekdanj.

To je bil dober nauk za ponižnost. Zdaj se ponosno dvajseto stoletje ni moglo norčevati iz preteklih vekov, ki so nešteto obupnih predsodkov imeli za resnico.

Verovali so, da se sonce vrti okrog zemlje, kakor je veroval Ptolomej.

Verovali so, da se črvi rode iz blata, kakor sta mislila Aristoteles in sv. Tomaž. Toda tisočkrat večja neumnost je bila verovati, da more samo zlato biti veseljni denar.

Tiste zmote niso škodile nikomur. Ta laž pa je rodila bedo in vojne in držala človeštvo v suženjstvu pešice izposojevalcev.

Ko je bil uničen čarovni sijaj, ki je branil zlato, je krščanski svet razumel, da je podpis kake vlade na bankovcu boljše poročstvo kakor zlato, manj nevarno, zakaj kovine, ki je tako redka, se lahko polaste sovražniki naroda.

Julius Ram, ki je povzročil, da so ljudje spoznali to preprosto in

plodno resnico, je postal najbolj občudovani, najbolj ljubljeni in tudi najbolj zasovraženi človek v svojem času.

Občudovali so ga učenjaki in ljudstvo.

Oboževali so ga delavci, katerim je dal dela zaradi blagra, ki ga je povzročil. Oboževali so ga kmetje, katerih pridelki so dobili ceno, ko je podrla moč upnikov. Blagrovale so ga žene in matere in neveste vojakov in vojaki sami, katerim se zdaj ni bilo treba bojevati zato, da bi bogatili velikaše, ki so prelivali njihovo kri. Blagrovali so ga dolžniki, katerim so sedeli za vratom oderuhi.

Sovražili so ga skopuhi, katerih zakladi so se spremenili v kupe blata, in oderuhi in izposojevalci, ki so si izmišljali razburljive vesti in se jali nemir: sovražili so ga gospodarstveniki stare šole, katerih nespособnost je bila sedaj vsem vidna.

Buenos Aires je bil ponosen, da je zibelka tega izuma. Pred delavnico v Parque Lezama so se gnetle množice. Toda okna stare hiše so bila zaprta in na ugaslem dimniku so posedali vrabci. Bilo je vidno, da v hiši nihče več ne živi.

To jesen je zvezna prestolnica morala voliti senatorja, ki naj bi jo zastopal v zbornici. Neki list je sprožil misel, da bi volili Julija Rama, čigar iznajdba je dala dela 30 milijonom delavcev.

Na dan volitev je 400.000 meščanov volilo moža, ki ni pripadal nobeni stranki in ki ga niso poznali niti po sliki.

Zmagal je, toda ni se oglašil, da bi dobil pooblastilo. Ni mogel biti izvoljen, ker je bil tujec.

Ljudska radovednost je rasla.

Kdo pa je dejansko kaj vedel o Juliju Ramu? Ali ni bil Ram sam bajka? Če je človek iz mesa in kosti, kje pa se skriva?

Ker niso mogli poročevalci do njega, ki je izginil kakor da bi se razkrojil v lastnih pečeh, so potiskali v Colegio Militar in spraševali vse ljudi, ki jim je usoda naklonila, da so iz učenjakovih ust slišali glasovite podmene o razkroju snovi.

Najmanjše podrobnosti so listi napihovali, jih množili in v malo urah so že šle okoli sveta.

Uboge poročevalske družbe niso mogle nič več drugega kakor poročati vse in govoriti resnico. Upale so, da bo Kahal že kako rešil vsa Izraelova vprašanja.

V šestdesetih stoletjih zgodovine so Judje bili desetkrat na tem, da bodo njihov narod, njihova vera in njihov jezik izginili s površja zemlje. Toda tako ali tako so se znali prilagoditi nasprotnikom, so prenašali vse nesreče ter so živeli tako dolgo, da so s premetenostjo zavladali.

To ljudstvo ima sladak jezik, mrzlo kri in trdo kožo.

Roš Elias Silberstein je prišel v Buenos Aires, občudoval Marto Blumenovo ter je mislil, da je njen oče cepec, ko se ni znal okoristiti s takim zaveznikom.

Tedaj je prejel čudno novico: Meyerbeeri so povedali, da niso zvedeli za izum Julija Rama niti malo prej kakor drugi Judje. Prisegali so

pri sv. thori, da niso prodali niti grama umetnega zlata.

Roš Silberstein je majal z glavo:

„To lahko pripovedujete gojmom! Pravi sin Talmuda vam ne bo nikdar verjel.“

Toda nihče ni vedel, kje je Mauricio Kohen in v katerih skritih delavnicah dela njegov sanjarski alkimist.

Roš Silberstein je rekel Zahariji Blumenu:

„Zaupajmo vaši hčeri nalogo, da najde Kohen in ga pripravi do tega, da se bo zaljubil vanjo.“

Blumen je odgovoril:

„Ni mogoče! Ta norec se je zaljubil v izumiteljevo hčer.“

Roš je ugovarjal:

„Ne verjamem. Kristjana lahko ljubi Juda. Toda tisti dan, ko se bo Jud zaljubil v kristjano, se bo nebo združilo z zemljo... Tako je zapisano v Talmudu.“

Zaharija je razlagal:

„Bil je čas, ko je ta čudak imel rad mojo hčer.“

„In ona? Kaj je ona čutila do njega?“

„Sram me je priznati, da ga je tudi ona ljubila. In da ga ni pozabila.“

Roš je dejal s hladno trdnostjo:

„Če je tako, ji bo uspelo, da bo pozabil krščansko dekle in se vrnil v Kahal. Zelo slabo bi bilo, če bi se pokristjanil.“

Marta je bila odšla, da bi na morju ob La Plati prebila zadnje dni te pomladi, v kateri se je prav malo zanimala za reči, ki so prej polnile

njeno življenje. Zelo pa se je bavila z zagonetnimi spletkami Kahala. Bila je naveličana svojega prejšnjega razburkanega in begavega življenja, toda vendar ni mogla srca privezati na novosti, ki ji jih je prinašalo sedanje življenje. V začetku je bila kakor meč proti kristjanom, ki ga je vihtel Kohen. Zdaj pa je čutila, da jo drži druga roka.

Njene navade so se komaj da spremenile. Bila je muhasta, skoraj čudaška. Prijatelji je nikdar niso spraševali o urah, ki jih je prebila daleč od njih. Tisti, ki so dobro mislili, so menili, da je zaprta doma ali pa, da je kje na očetovih poljih, ki so bila večja od kraljevih posestev. Bili so tudi ljudje, ki so verjeli, da ima toliko opravkov z dobrodelnostjo, da obiskuje siromake v svoji župniji.

Tisti, ki so jo oblegali in so se smehljali, ker so upali, da jim bo kdaj skazala naklonjenost, so si mislili, da je skrita na svoji pristavi s kakim skrivnostnim tovarišem, ki si ga je izbrala za en dan in ki ga bo jutri topla kakor sužnja.

Marta je vedela, kaj mislijo. Smejala se jim je ter jih zaničevala.

„Norci, zakaj mislite slabo o meni? Kdo od vas se more bahati, da mi je kdaj poljubil samo roko?“

Pri vsem slabem, kar so govorili o njej, niso slutili, da je bila Marta zlata kupa Kahala, ob kateri se je zastrupljalo nešteto gojimskih deklet, ker so posnemale njene muhe in njeno svobodnjaštvo.

Da bi bolj prikrila svoje sedanje posle, je izpolnjevala verske dolžno-

sti kakor včasih. Hodila je v cerkve. Zdelo se je, da je njena vnema prav tako globoka ali navidezna kakor njenih tovarišic, ki so se udeleževale obredov tistega krščanstva, ki ga je njena volja zametavala, ki pa ni izpustila njenega srca.

Čeprav je bila sposobna onečastiti vse, si vendar ni upala nikdar približati se obhajilni mizi in zagrešiti bogoskrunstvo, da bi z nečisto dušo sprejela Kristusovo telo.

„Še zmeraj imam krščanske navade!“ je besno govorila sama sebi.

Zdelo se ji je, da bo tisti dan, ko bi šla po nevrednem k obhajilu, pritekla kri iz križev, ki jih ni marala gledati...

Oče jo je po telefonu poklical iz Buenos Airesa.

„Roš Silberstein ti hoče zaupati težavno nalogo. Pridi še danes!“

Ne da bi se od koga poslovila, je skočila v letalo, ki ga je vozila sama. Čez tri ure se je že pogovarjala v očetovi pisarni.

Medtem, ko ji je roš razlagal svoj načrt in dajal navodila kakor gospodar, je skušenimi očmi in zagrenjenim srcem gledal in premišljal, kako lepa je ta Judinja čiste krvi in močnih rok, ki bi bila sposobna, da kakor Judita stopi v Holofernov šotor in mu z lastnim mečem prereže vrat. Roš Silberstein je položil roke na dekletovo glavo in jo blagoslovil z besedami iz Juditine knjige:

„Poišči ga in naj te vzljubi zaradi tvoje lepote, ne da bi ga ti ljubil. In Gospod naj položi v tvoje

srce dovolj moči, da ga boš zaničevala in dovolj sile, da ga pogubiš.“

Marta je odšla izpred roša in med zobmi mrmrala Juditino molitev: „Dovolj moči, da ga boš zaničevala, dovolj sile, da ga pogubiš!“ Ne! Nikdar ne bo prosila Boga ne za prvo, ne za drugo!

V neznani deželi svojega srca je odkrila nekaj čudnega. Odrékla se je zaradi njega svoji veri, zato se ne bo odrékla njemu za nič.

Nekdo, ni vedela že več kdo, najbrž Fernando Adalid, ji je dejal, da je njena duša globoka. Zdaj je verjela.

To globočino odkrije človek samo, kadar je duša polna ljubezni. Toda velike ljubezni pridejo nehote. Vzcvetó brez hotenja, zvenejo brez človekove krivde. Tista ljubezen, ki je v začetku vzbujala svoji gospodarici smehljaj, ljubezen, ki se je rodila kakor roža ob morskem bregu, je kljubovala valovom in vetru in z nežnimi drobnimi koreninami predrla ošabno skorjo ubogega srca, ki samo sebe ni poznalo. Prišla je do globokih plasti, ki so v najbolj suhih sreih, kakor ostanek božje dediščine.

Preden je ljubila, ne bi bila nikdar priznala, da bo zaradi ljubezni kdaj trpela. Ko se je sklanjala čez rob svoje lastne skrivnosti, je začela odkrivati, da je bistvo tega velikega bistva bolečina. Toda na dnu vseh grenkob je požirek medu, ki daje neumrljivost tistemu, ki ga okusi. Zato ima bolečina ljubezni nekaj neizbrisljive sladkosti in noče nikdar umreti.

Roš je videl kako je odšla in se je zamislil.

„Ta Judita ima judovske oči, a krščansko srce,“ si je dejal in popravljaj prvi vtis. „Zelo se bojim, da ne bo sposobna odrezati glave Holofernu.“

Blumen, ki je bil pri razgovoru s hčerjo, ga je nekaj vprašal.

Silberstein ga ni poslušal. Skozi visoko, odprto okno proti vzhodu mu je pogled splaval čez velikansko pristanišče z nabrežji, kjer so se gnetle ogromne ladje, ki se je zdelo, da so se zarinile prav v mestne ceste. Daleč zadaj je tekla tista lena rumenkasta reka, ki nima primere in ki je široka kakor morje. Tam bi lahko vrgla sidra vsa brodovja sveta.

Na zahod se je odpiralo drugo okno. Tam je pogled bežal milje in milje in se utrujal, ko je iskal meje mesta, ki je bilo kakor strahotna glava na otroškem telesu.

Roš je vedel, da je Argentina država, velika po površini in po neomejenem bogastvu, majhna pa po številu prebivalcev.

In spomnil se je, da je utemeljitelj sinoizma, veliki Teodor Herzl, nameraval dobiti za svoj narod domovino na kakem delu argentinskega ozemlja.

Ko je Herzl umrl, so njegovi nepotrpežljivi nasledniki naredili neskončno napako: rajši so izbrali staro, izčrpano in napol divjo Palestino, kakor pa to novo in rodovitno ohljudljeno zemljo, katere prestolnica je štela že več Judov kakor vsa obnovljena Judeja.

Toda že ni bilo več časa, da bi popravljali usodno napako.

Ogromno mesto je imelo na ljudi več vpliva kakor Pariz na Francijo, več kakor New York na Združene države, več kakor London na Anglijo, več kakor Rim na Italijo. Kdor bi se ga polastil, bi bil gospodar vse države.

Sinagoga bi se lahko okoristila s čudovito svobodo, ki jo dajejo tujcem argentinski zakoni, in naredila iz Buenos Airesa judovski Babilon. Ta bi bil boljši kakor Varšava, ki je premajhna, boljši kakor New York, kjer ima Kahal prevelike sovražnike.

Blumen ni znal jidščine, pač pa je prav dobro govoril angleško.

Silberstein je nadaljeval:

„Nemogoče je, da bi nihče ne vedel, kje je Kohen. Vsaj policija bo vedela?“

„Ne, roš, policija ne ve. Vprašal sem upravnika, ki je moj prijatelj.“

„Bah! Če bi bil res vaš prijatelj, bi bila Kohen in Ram že v naših rokah. Izgubili smo veliko časa. Skušajmo ga zdaj ujeti. Tista Tamara, ki je bila vaša zaročenka, Mauricijeva sestra...“

„Nič ne vem o njej! Že tisoč let je nisem videl.“

„Pojdem jo obiskat.“

„Pozor, roš. Koheni so sovražniki Rheingoldov. Ena sama beseda, ki bi jo ženska lahko izkoristila, bi nas pogubila.“

„Smo že pogubljeni, Blumen. Smo že pogubljeni! Dames so v Londonu ponujali deset milijonov uč najboljšega zlata po dvajset šilingov učno.

Svet je še zmeraj presenečen. Čeprav ta uboga kovina danes še nekaj velja, ne bo prej, ko bo mesec dni, veljala nič, če bodo Ramove peči še naprej bruhale rumeni prah. Koliko zlata računate, da je prišlo v prodajo v Buenos Airesu?“

Zaharija je zardel od sramu.

Roš mu je pogledal globoko v oči in rekel:

„Vi še hranite svojih deset milijonov šterlingov?“

„Seveda!“

Roš se je zarežal in odhitel v Tamarino hišo.

Tamare ni presenetilo, ko ji je služabnica naznanila Elija Silbersteina. Vedela je, da je roš odšel na tako dolgo pot zaradi tega, ker si je Veliki Kahal iz New Yorka hotel znova pridobiti naklonjenost Kohenov.

Sprejela je odličnega obiskovalca v svoji sobi.

Sedela sta drug nasproti drugemu, v polsvetlobi, ki jo je temnil lahen zastor iz muselina. Roš ji je s prijetnim glasom in z iskrečimi očmi slikal položaj sveta tako, kakor bi ga bil mogel videti samo rabin.

Osemnajst stoletij pred francosko revolucijo je nosilo znamenje Kristusovo, preklet bodi slepar! Toda od začetka devetnajstega stoletja nosijo časi znamenje Izraelovo, blagoslovljeno bodi svet, božje ime!“

„Blagoslovljeno bodi!“

Bo še

UVODNIK	385	Pred novim potovanjem Pavla VI.
KONCIL	392	Cerkev zaupa svetu
ZA LETO VERE	398	Moja milost je cena njegove krvi
BOGOSLUŽJE	397	Molitveni namen
IZSELJ. PROBLEMI	386	Zloraba dialoga
MORALNI PROBLEMI	395	Vprašujete — odgovarjamo
KOMUNIZEM, VERA IN ŽIVLJENJE V SLOVENIJI	424	Ne marajo komunizma
VZORI IN DOGODKI	396	Pavel Claudel
	411	Iz dnevnika Janeza XXIII.
CERKEV V SVETU	388	štirideset žena
V DRUŽINI	404	Ali mladina ljubi glasbo?
	406	Očetovi zapiski
	407	Ethel Kennedy nam govori o svojih otrocih
ZA MLADINO	429	Karla — plemenito dekle v baru
	431	Zadnja ura
	433	Danijelove zgodbe
SPOMINI	438	Poročevalec iz Kristusovih časov
ROMAN	441	Zlato večnega Juda
NOVICE	416	Med nami v Argentini
	420	Iz Slovenije
	434	Slovenci v svetu
	436	Svetovne

NAROČNINA: Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah 2.100.— pesov; v ZDA in v Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šillingov; v Italiji 2.800.— lir; drugače protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pis., Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

Kanada: Ivan Marn, 131 Treeview Drive, Toronto 14, Ont., Canada.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Italia.

Avstrija: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor. — Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires. Reg. de la Prop. Intel. No. 543.966.

Tiska Vilko SRL, Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

Ovitek: F. Holosan

